

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Zhodnocení rozvoje vybraných částí Mikroregionu Vsetínsko
The Development Evaluation of chosen parts of Microregion Vsetínsko

Student: Bc. Veronika Muchová
Vedoucí diplomové práce: Ing. Jan Malinovský, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra regionální a environmentální ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Veronika Muchová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T040 Regionální rozvoj
Téma: **Zhodnocení rozvoje vybraných částí Mikroregionu Vsetínsko**
The Development Evaluation of Chosen Parts of Microregion Vsetínsko

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Význam mikroregionu v regionálním rozvoji
3. Zhodnocení plnění strategických dokumentů vsetínských mikroregionů
4. Role obcí v rozvoji mikroregionů Hornolidečsko a Valašsko – Horní Vsacko
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JÁČ, Ivan et al. *Jedinečnost obce v regionu*. Příbram: PBTisk, a.s., 2010. 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
WOKOUN, René et al. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
WOKOUN, René et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Malinovský, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

Ing. Jan Malinovský, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne... 25. 4. 2014

Veronika Muchová

Bc. Veronika Muchová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce, Ing. Janu Malinovskému, PhD., za věnovaný čas a odbornou pomoc při zpracování diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	VÝZNAM MIKROREGIONU V REGIONÁLNÍM ROZVOJI	7
2.1	Region, regionalizace a regionální rozvoj	7
2.1.1	Vymezení pojmu region a regionalizace	7
2.1.2	Regionální rozvoj	9
2.2	Regionální politika	10
2.2.1	Cíle a nástroje regionální politiky	11
2.2.2	Aktéři regionální politiky	12
2.3	Regionální politika Evropské unie	13
2.3.1	Regionální politiky Evropské unie v programovacím období 2007–2013	13
2.3.2	Finanční nástroje regionální politiky Evropské unie v letech 2007–2013	14
2.3.3	Regionální politika Evropské unie v programovací období 2014–2020	15
2.3.4	Finanční nástroje regionální politiky v programovacím období 2014–2020.....	16
2.4	Regionální politika České republiky	16
2.4.1	Legislativní rámec regionální politiky České republiky	17
2.4.2	Institucionální zabezpečení regionální politiky v České republice	18
2.4.3	Podpora regionální politiky a rozvoje v České republice ze strany Evropské unie.....	19
2.5	Mikroregion	20
2.5.1	Místní akční skupiny a LEADER	23
2.6	Strategické plánování rozvoje mikroregionů	25
2.6.1	Strategický rozvojový dokument mikroregionu.....	25
2.6.2	Obsah SRD mikroregionu	27
2.6.3	Realizace a monitoring SRD mikroregionu	29
3	ZHODNOCENÍ PLNĚNÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ VSETÍNSKÝCH MIKROREGIONŮ	31
3.1	Charakteristika Mikroregionu Vsetínsko	31
3.2	Mikroregion Hornolidečsko	33
3.2.1	Demografický vývoj v Mikroregionu Hornolidečsko	34
3.2.2	Trh práce	35
3.2.3	Občanská vybavenost.....	36
3.2.4	Cestovní ruch	37
3.2.5	Kultura a kulturní akce.....	37

3.3 Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	38
3.3.1 Demografický vývoj v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko	39
3.3.2 Trh práce	40
3.3.3 Občanská vybavenost.....	41
3.3.4 Cestovní ruch	41
3.3.5 Kultura a kulturní akce.....	42
3.4 Strategický dokument Mikroregionu Hornolidečsko	43
3.5 Strategický dokument Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko	44
3.6 Zhodnocení plnění strategických dokumentů mikroregionů	44
4 ROLE OBCÍ V ROZVOJI MIKROREGIONŮ HORNOLIDEČSKO A VALAŠSKO-HORNÍ VSACKO	47
4.1 Vývoj realizací projektů v Mikroregionech Hornolidečsko a Valašsko-Horní Vsacko	47
4.2 Realizované projekty v obcích Mikroregionu Hornolidečsko	48
4.3 Zhodnocení projektů realizovaných v obcích Mikroregionu Hornolidečsko	55
4.4. Realizované projekty v obcích Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko	57
4.5 Zhodnocení projektů obcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko	65
4.6 Absorpční kapacita obcí Mikroregionu Hornolidečsko a Valašsko-Horní Vsacko	66
4.6.1 Absorpční kapacita obcí Mikroregionu Hornolidečsko	66
4.6.1 Absorpční kapacita obcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko.....	67
5 ZÁVĚR	68
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70
SEZNAM ZKRATEK	74

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

1 ÚVOD

V současné době hraje regionální rozvoj významnou roli nejen na úrovni státu, ale také na regionální úrovni. Pro fungování a rozvoj regionů je nezbytným prvkem spolupráce, která zejména v horizontální rovině umožňuje dosažení lepších výsledků, než kdyby se každý subjekt snažil dosáhnout cíle samostatně.

Výrazně se v posledních letech využívá v horizontální rovině „sousedská“ regionální spolupráce, pro kterou je sice typická přeshraniční spolupráce, ale velkého rozmachu v České republice dosáhla spolupráce v podobě sdružení obcí, tak zvaných mikroregionů. Hlavním účelem založení mikroregionů je nejen společné řešení více problémů nejčastěji v oblasti cestovního ruchu, životního prostředí, infrastruktury, zemědělství nebo ekonomického rozvoje, ale i získávání finančních prostředků na společné projekty, přičemž jsou často využívány finanční nástroje Evropské unie.

Cílem diplomové práce je zhodnocení rozvoje vybraných částí Mikroregionu Vsetínsko, konkrétně Mikroregionu Hornolidečsko a Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko za období let 2004–2013. Dílčími cíli je nejprve zhodnocení potenciálu, který získaly předmětné mikroregiony realizací unijně podpořených projektů, poté posouzení, jak tento získaný rozvojový potenciál naplnil cíle společného rozvoje, které si mikroregionální orgány vytyčily.

Úvodní část diplomové práce se věnuje výkladu pojmů region, regionální rozvoj a regionalizace. Podrobněji je charakterizována regionální politika na úrovni Evropské unie a České republiky. Kapitola je dále zaměřena na přiblížení významu mikroregionů, na což navazuje problematika zpracovávání strategických rozvojových dokumentů mikroregionu.

Následující kapitola podrobněji popisuje vybrané mikroregiony Vsetínska. Zahrnuje geografickou, demografickou a ekonomickou charakteristiku doplněnou popisem občanské vybavenosti a cestovního ruchu. V kapitole jsou blíže specifikovány strategické dokumenty obou mikroregionů, na které navazuje vyhodnocení plnění těchto strategických dokumentů.

Poslední kapitola je zaměřena na roli obcí v rozvoji vybraných mikroregionů. Je zde uveden přehled projektů realizovaných v jednotlivých obcích v minulých programovacích obdobích, tedy letech 2004–2013. Tato kapitola dále obsahuje výpočet absorpční kapacity, která vyjadřuje míru schopnosti obcí mikroregionů využívat prostředky poskytované ze strukturálních fondů Evropské unie a Kohezního fondu.

V diplomové práci bylo použito několik standardních metod. Analýza je využita při charakteristice jednotlivých oblastí mikroregionů. Pomocí komparace jsou porovnány zjištěné údaje ve vybraných mikroregionech. Pro zpracování diplomové práce byla čerpána potřebná data z Českého statistického úřadu a Regionálního informačního servisu.

2 VÝZNAM MIKROREGIONU V REGIONÁLNÍM ROZVOJI

Problematika rozvoje regionů je v současné době velmi diskutovaným tématem. Následující kapitola je zaměřena na definování základních pojmů pro pochopení této problematiky.

2.1 Region, regionalizace a regionální rozvoj

Zvýšený význam regionů souvisí v posledních letech vedle jiných pohledů s poznáním, že jsou to právě regiony, které jsou základem národní konkurenceschopnosti¹, neboť právě na jejich úrovni dochází k přímému spojení mezi tvůrci znalostí a jejich uživateli. Prosperita regionu pak závisí především na tom, „*jak se podaří danému regionu překonat případnou propast mezi těmito dvěma skupinami subjektů (Národní hospodářská fakulta, 2010, s. 2)*“ a regionální dimenze tohoto síťování je velmi důležitá pro „území“ specializované regionální nositele znalostí a produktů.

Druhým možným důvodem proč je v poslední době kladen takový důraz na regiony, mohou být změny ve světové a místní ekonomice, kde dochází k její „regionalizaci“ na úrovni nadnárodních uskupení (Evropská unie, Visegrádská čtyřka² apod.) a nakonec i na té nejnižší úrovni obcí a měst.

2.1.1 Vymezení pojmu region a regionalizace

V současné době stále neexistuje všeobecně přijatelná definice pojmu region. „*Dle Wokouna (2011, s. 84) lze region chápat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry*“. Proto je pojem region vymezován z různých hledisek, nejčastěji z hlediska geografického a funkčního.

Geografické hledisko pojmu regionu: Dle geografického hlediska je region chápán jako část území, které je charakterizované soustavou přírodních a socioekonomických prvků

¹Konkurenceschopnost – jedná se o míru schopnosti, která je v otevřených tržních podmínkách země schopna produkovat zboží a služby, jež následně musí obstát v testu mezinárodní konkurence. Zároveň je schopna udržovat nebo zvyšovat reálný domácí důchod. Tato definice se dá aplikovat jak na stát, tak i na region (Horáková, 2013).

² Visegrádská čtyřka nebo také „V4“ – je aliance čtyř států střední Evropy – České Republiky, Maďarska, Slovenska a Polska.

a vazeb. Zpravidla se tyto prvky a vazby vyznačují specifickým uspořádáním, rozsahem a lokalizací integrace, což vede k vytvoření prostorové struktury s vnitřními vazbami, díky kterým se toto území liší od ostatních prostorových jednotek. Geografickou úroveň regionů lze vymezit na mikroregion, mezoregion a makroregion (Jáč, 2010). **Mikroregion** je zpravidla malý územní celek, který vznikl na základě dobrovolného sdružení obcí. Po vytvoření mikroregionu členské obce společně usilují o ekonomický, kulturní a sociální rozvoj celého území mikroregionu. Pro **mezoregiony** jsou charakteristické širší funkční vztahy, jako například dojíždění do škol vyššího stupně. Mezoregiony hrají významnou roli i pro dodavatelsko-odběratelské vztahy. V České republice lze za mezoregion považovat vyšší územně samosprávné celky. **Makroregion** lze chápat jako region velkého rozsahu. V případě velkých států může v jednom státě existovat více makroregionů, avšak v případě malého státu, jako je ČR, se jedná o celý stát. Tento typ regionu se vyznačuje velmi různorodými funkčními vztahy a důležitými společenskými znaky (společný jazyk, sociální či kulturní souvislosti).

Ohraničování území jednoho regionu nebo vymezení celé soustavy regionů na určité velikostní úrovni se nazývá **regionalizací**. Jedná se o účelovou činnost, která je na základě subjektivně zvolených kritérií prováděna pro určité potřeby a cíle. Obecný rámec pro volbu postupu při regionalizaci tvoří homogenní a funkční kritéria. Příkladem homogenních regionů, tzn. sloučených území, která mají určité společné znaky, je v ČR soustava 57 hospodářsky problémových regionů, které „v rámci republikového srovnání vykazují z hlediska vybraných sociálních a hospodářských ukazatelů podstatně nižší úroveň než je průměrná úroveň v ČR (MMR, 2013, s. 58)“ nebo 15 turistických regionů. Ty jsou definovány jako území, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů (ČSÚ, 2009).

Funkční hledisko pojmu region: Funkční regiony, ty jsou naopak heterogenní a vznikají na základě vazeb mezi bydlištěm a pracovištěm obyvatel nebo na základě výkonu veřejné správy či provádění regionální politiky (administrativní regiony) anebo pro potřeby řešení určitého rozvojového tématu (účelové regiony). Velmi důležité je pro tyto regiony jejich propojení formou sítí, pod kterými se rozumí dopravní infrastruktura pozemní, vodní cesty či letecké spojení (Jáč, 2010). **Administrativní regiony** jsou vytvářeny především pro potřeby organizace a výkonu veřejné správy. Avšak v tomto případě dochází i k umělému vzniku regionů, které ne vždy odpovídají skutečným procesům a vztahům. Na úrovni okresů,

krajů a regionů soudržnosti se jedná o administrativní úředně účelové členění, jež se liší od přirozených regionů³. **Účelové regiony** jsou vymezovány z důvodu řešení určitých problémů, které se týkají strukturálních změn, kvality životního prostředí či ochrany přírodních lokalit v daném regionu. Pro koordinaci činností jsou v takovém regionu zřizovány zvláštní orgány. Jako příklad lze uvést chráněné krajinné oblasti či národní parky. Účelové regiony mohou být zřizovány pouze dočasně, nemusí mít tedy trvalý charakter (Jáč, 2010).

Území ČR je pro potřeby koncipování a provádění regionální politiky jak své vlastní české, tak Evropské unie členěno na následující čtyři úrovněvovou soustavu regionů:

- NUTS I – Česká republika,
- NUTS II – regiony soudržnosti,
- NUTS III – kraje,
- LAU⁴ 1 (dříve NUTS IV) – pověřené obecní úřady III. typu se svým územím, původně to byl okres, náleží zde i mikroregiony vzniklé sdružováním obcí,
- LAU 2 (dříve NUTS V) – obec.

Regiony soudržnosti, kraje a založené mikroregiony jsou nástrojem regionální politiky v ČR, která je úzce provázána na regionální (kohezní) politiku Evropské unie, částečně i na Společnou zemědělskou a rybářskou politiku EU a jsou na ni navázány regionální politiky krajských samospráv (MMR, 2013).

2.1.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je možno chápat jako „*komplex procesů, které probíhají v rámci regionu a přispívají zejména k pozitivním změnám v sociálně ekonomické situaci regionu* (Skokan, 2003, s. 21)“. Avšak stále neexistuje všeobecně ucelená definice pojmu regionálního rozvoje. Dle Wokouna (2008) lze regionální rozvoj chápat ve dvou základních přístupech.

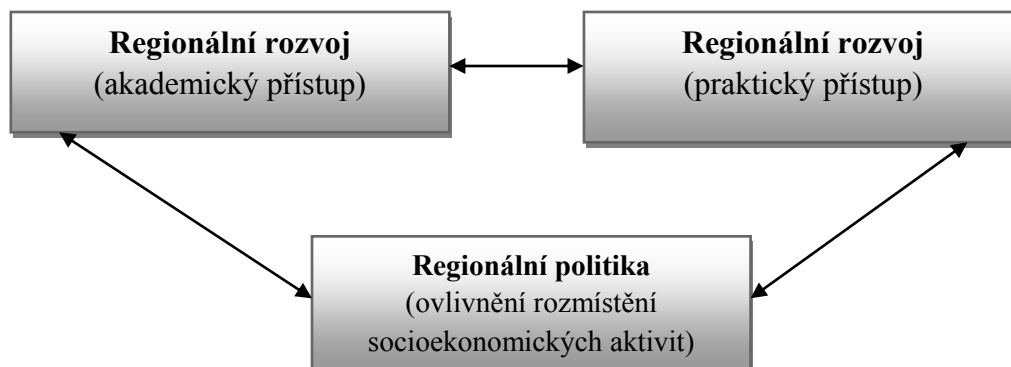
Akademický přístup: Regionální rozvoj v pojetí tohoto přístupu je chápán jako soubor ekonomických, geografických a sociologických nauk, které zpravidla řeší jevy, procesy a vztahy systematicky vymezeného území, na které působí přírodně-geografické, ekonomické a sociální podmínky daného regionu.

³ Přirozený region – je označován vztahově uzavřený územní celek, ve kterém dochází k územní dělbě funkcí mezi jádrem a zázemím (CzechInvest, 2006).

⁴ LAU – Local Administrative Unit (místní administrativně-správní jednotka). Systém LAU je určen pro potřeby statistiky regionů a na rozdíl od systému NUTS nemá legislativní oporu (ČSÚ, 2012).

Praktický přístup: Tento přístup rozumí pod pojmem regionální rozvoj vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného území, jež bylo vytvořeno v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Vymezení regionálního rozvoje dle praktického přístupu zpravidla využívají instituce různého typu.

Obr. 2.1: Dvojitý chápání regionálního rozvoje a regionální politiky

Zdroj: Wokoun, 2008; vlastní zpracování

Oba přístupy regionálního rozvoje, jež jsou znázorněny v obrázku 2.1 a z nich plynoucí reálné aktivity jsou na sobě závislé, např. společně ovlivňují prostřednictvím vazeb tematické vymezení řešených problémů. Avšak jsou do určité míry i nezávislé nejčastěji v krátkém a středně dlouhém období. Akademický přístup obvykle vytváří pro regionální politiku poznatkovou základnu, jež je následně využita pro praktické pojetí regionálního rozvoje. Především se jedná o charakteristiku regionů a jejich rozvojových potenciálů a následné hledání nástrojů regionální politiky, jež vedou k efektivnějšímu rozložení socioekonomických aktivit, a to za účelem podpory reálného regionálního rozvoje (Wokoun, 2008).

2.2 Regionální politika

Vznik regionální politiky (dále RP) se datuje do 30. let 20. století, přičemž za kolébku jejího vzniku je považována Velká Británie, avšak v současné době stále nedošlo k sjednocení názorů na obsahové vymezení pojmu regionální politika. „Wokoun (2008, s. 115) uvádí, že lze regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snížování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů“. Regionální politiku lze také chápat jako soubor intervencí, které jsou zaměřené podle konkrétní situace státu

a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí na podporu opatření vedoucích k efektivnějšímu růstu ekonomických aktivit (MMR, 2006).

Hlavní příčinou vzniku RP v jednotlivých státech je jejich regionální struktura. V každém státě nalezneme vedle prosperujících regionů s velmi vysokou životní úrovní i regiony s vysokou mírou nezaměstnanosti, s podprůměrnou ekonomickou výkonností či dalšími sociálními problémy. Důvody vzniku tzv. problémových regionů jsou v jednotlivých regionech velmi odlišné a projevují se v řadě forem.

Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji: Zpravidla se jedná o odlehle části států, ve kterých nepříznivé přírodní podmínky umožnily v minulosti pouze extenzivní formy zemědělství, jež přetrvaly až současnosti. Tyto regiony nejsou přitažlivé pro expanzi průmyslu, a proto nemohou svým obyvatelům zabezpečit takovou životní úroveň, která by byla srovnatelná s ostatními částmi této země. Stimulem pro rozvoj tohoto typu regionu může být to, že je region přitažlivý pro cestovní ruch, který může vést k celkovému ekonomickému oživení regionu (Wokoun, 2011).

Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů: Nedostatek kapitálu v těchto regionech způsobuje nízké využívání vlastních zdrojů a zpravidla je v nich nízká životní úroveň. Dlouhodobé zlepšení a s tím spojený i rozvoj těchto regionů záleží na ekonomické situaci v jiných částech státu a na technickém pokroku. Právě technický pokrok může vést k tomu, aby se využití územních zdrojů stalo ekonomicky schůdné (Wokoun, 2011).

Regiony se stagnujícím či upadajícím základním odvětvím: V minulosti patřily tyto regiony mezi nejvyspělejší, ale změny ve struktuře poptávky, vedly ke stagnaci či úplnému úpadku tradičních průmyslových odvětví. Tento typ problémových regionů se v současné době vyznačuje zvyšující se mírou nezaměstnanosti, vysokou mírou migrace, neadekvátní infrastrukturou a dalšími sociálními problémy (Wokoun, 2011).

2.2.1 Cíle a nástroje regionální politiky

Cíle regionální politiky jsou zpravidla formulovány na základě hlavních regionálních problémů a z pojetí hospodářské politiky daného státu. K hlavním cílům regionální politiky velmi často patří snižování meziregionálních rozdílů, a to na úrovni nezaměstnanosti, v průměrných příjmech či přibližování úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele v jednotlivých regionech. Za dílčí cíle je považováno například povzbuzení podnikatelské aktivity, zlepšení vybavenosti regionu technickou infrastrukturou či zkvalitnění ekologické

situace (Wokoun, 2008) a nakonec je často cílem i rozvoj specifického odvětví daného regionu např. oblasti cestovního ruchu.

Pro jednotlivé cíle RP jsou následně odvozovány nástroje regionální politiky. Nástroje jsou často zaměřeny na přilákání kapitálu a podnikatelských aktivit do regionu nebo na dosídlení či stabilizace obyvatelstva v regionu. Nástroje regionální politiky lze členit do tří základních skupin (Wokoun, 2008).

Makroekonomické nástroje: Užití makroekonomických nástrojů, mezi které patří fiskální politika (regionalizace daní a odvodů), monetární politika (usnadnění přístupů k úvěrům ve vybraných regionech) či protekcionismus⁵, je značně omezeno jinými cíli národohospodářské politiky.

Mikroekonomické nástroje: K těmto cílům patří realokace pracovních sil, jež spočívá v částečné úhradě nákladů na stěhování nebo realokace kapitálu, která zahrnuje například cenné půjčky, kapitálové subvence, subvence na dopravu a další.

Ostatní nástroje: Jedná se o administrativní nástroje či institucionální nástroje, kupříkladu se jedná o regionální rozvojové agentury. Administrativní nástroje zahrnují například správní rozhodnutí o zastavení ekonomické činnosti nevhodné z hlediska potřeb rozvoje území, jež byly využívány zejména v minulosti v zemích s tržní ekonomikou.

2.2.2 Aktéři regionální politiky

Politika, která je zaměřena na rozvoj regionu, zpravidla působí na více úrovních – národní, regionální a lokální. Na jednotlivých úrovních působí různí aktéři, kteří mají odlišné možnosti vlivu na rozvoj regionu. Aktéry RP, jež působí na některé z uvedených úrovně, lze členit na formální a neformální aktéry (Buček, 2010). **Formální aktéři** jsou hlavními účastníky RP, jejichž kompetence jsou vymezeny zákonem. K hlavním činnostem formálních aktérů patří plnění daných úkolů a monitoring důsledků jejich rozhodnutí. **Neformální aktéři**, jejichž účast na rozhodování o RP není formálně dána ani povinná. Je však důležité, aby zájmy těchto aktérů byly nekonfliktní a aby jejich zájem byl společný.

Na národní úrovni je nezastupitelným aktérem regionálního rozvoje a regionální politiky stát. Nejdůležitější úlohou státu je vytváření podmínek pro rozvoj regionu, ale také rozhodování o strategickém zaměření regionální politiky. Aktérů na regionální úrovni je

⁵ Protekcionismus – jde o státní ovlivňování dovozů prostřednictvím dovozních limitů a cel, jež jsou zpravidla výrobkově orientovány, avšak mají velmi značný regionální vliv. Tento vliv je tím větší, čím vyšší je prostorová koncentrace výroby chráněných druhů zboží (Wokoun, 2011).

značný počet a odlišují se svými kompetencemi i možnostmi ovlivňování regionálního rozvoje. K aktérům na regionální úrovni patří např. regionální samosprávy, a to na úrovni krajů, regionální rozvojové agentury, regionální konference či regionální management (Buček, 2010).

2.3 Regionální politika Evropské unie

Evropská unie (dále EU) není jen sdružením národů, ale významnou roli ve vývoji evropské integrace mají i jednotlivé regiony členských zemí. Z tohoto důvodu je důležitým pilířem EU právě regionální politika (neboli politika soudržnosti či politika hospodářské a sociální soudržnosti), která vede především ke snižování hospodářských a sociálních rozdílů nejen mezi jednotlivými regiony, ale i členskými státy. Na úrovni Evropské unie je regionální politika prováděna jako koordinovaná politika, což znamená, že samotná realizace této politiky je v kompetencích členských států, zatímco orgány EU dbají na její koordinaci a harmonizaci. Regionální politika je založena na sedmi zásadách, z nichž klíčové z hlediska diplomové práce jsou adicionalita, doplňkovost a programování. Regionální cíle se postupně prosazovaly do cílů Evropské unie na příslušné programovací období. V letech 1994–1999 bylo stanoveno šest cílů regionální politiky, v období let 2000–2006 byl počet cílů zredukován na tři cíle. V minulém programovacím období 2007–2013 zůstal počet cílů stejný jako v předcházejícím programovacím období, tedy tři cíle regionální politiky EU.

2.3.1 Regionální politiky Evropské unie v programovacím období 2007–2013

V programovacím období 2007–2013 se stala regionální politika jednou z hlavních priorit EU. Cílem regionální politiky bylo směřování finančních prostředků do nejchudších členských zemí a regionů. Především se jednalo o podporu zájmů, které vedly k rozvoji ekonomického a sociálního růstu a k vytvoření nových pracovních míst. Na dosažení těchto cílů bylo vyčleněno prostřednictvím strukturálních fondů a Kohezního fondu 347,00 miliard EUR. **Cíl Konvergence** byl zaměřený na podporu členských států, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele byl menší než 90 % průměru EU-25, což bylo zároveň i kritérium pro čerpání finančních prostředků z Fondu soudržnosti. Dále byl tento cíl určený pro regiony na úrovni NUTS II, jejichž hrubý domácí produkt na obyvatele, měřený v paritě kupní síly, byl nižší než 75 % průměru EU-25. Cíl Konvergence byl financován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Kohezního fondu. K hlavním oblastem podpory patřila dopravní infrastruktura, životní

prostředí, energetika, zaměstnanost, informační a komunikační technologie a jiné (Evropská komise, 2012b). *Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* se uplatňoval k podpoře členských států a regionů, které nespadaly pod cíl Konvergence, tedy měly hrubý domácí produkt na obyvatele, měřený v paritě kupní síly, vyšší než 75 % průměru EU-15. Byl financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu. Cíl byl zaměřen na posilování konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů (Evropská komise, 2012c). *Cíl Evropská územní spolupráce* byl zaměřen na podporu přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci a byl financován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj. Spolupráce se týkala výzkumu, vývoje, rozvoje informační společnosti, životního prostředí a dalších oblastí (Evropská komise, 2012a).

2.3.2 Finanční nástroje regionální politiky Evropské unie v letech 2007–2013

V rozpočtovém období 2007–2013 byla regionální politika EU realizována pomocí dvou strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Tyto fondy byly zaměřeny hlavně na snižování rozdílů v jednotlivých oblastech členských států a snižování zaostalosti znevýhodněných regionů a venkovských oblastí (Bajer, Matyáš, 2009).

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) byl zaměřen na spolufinancování především tzv. investičních projektů. Jednalo se např. o investice do výroby vedoucí ke tvorbě nových pracovních míst a o investice do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury, do rozvoje místního potenciálu, do výzkumu a vývoje a investice zaměřené na životní prostředí.

Evropský sociální fond (ESF) se podílel na spolufinancování zejména rozvojových projektů v oblasti lidských zdrojů, zaměstnanosti a snižování nezaměstnanosti, projektů napomáhajících rizikovým skupinám obyvatelstva či projektů zaměřených na podporu rovných příležitostí na trhu práce. Objem peněžních prostředků v rozpočtovém období 2007–2013 činil 75,00 miliard EUR.

Fond soudržnosti (CF) neboli Kohezní fond vznikl v roce 1993, kdy vstoupila v platnost Maastrichtská smlouva, a sloužil k poskytování pomoci vybraným zemím. Kohezní fond nespadá mezi strukturální fondy a liší se od nich v tom, že podpora poskytovaná prostřednictvím Kohezního fondu jde hlavně na velké investiční projekty v oblasti životního prostředí, například na ochranu vod a ovzduší a dopravní infrastruktury, které vedou k rozvoji transevropských dopravních sítí a nově i na podporu oblasti energetické účinnosti

a obnovitelných zdrojů energie. Poskytování podpory z Kohezního fondu záviselo na dvou faktorech (Bajer, Matyáš, 2009):

- hrubý národní důchod na jednoho obyvatele měřený paritou kupní síly musel být menší než 90 % průměru EU-25,
- členský stát musel realizovat program hospodářské konvergence, který měl předcházet nadměrnému státnímu deficitu.

Pro období 2007–2013 byly vytvořeny i nástroje financování, které však nepatřily mezi strukturální fondy. *Evropský rybářský fond (EFF)* spadal do společné rybářské politiky Evropské unie a byl finančním nástrojem na podporu rybolovu. V programovacím období 2007–2013 tento fond nahradil předchozí Finanční nástroj na podporu rybolovu. V roce 2007 došlo k rozdělení dosavadního Zemědělského orientačního a záručního fondu na *Evropský zemědělský záruční fond (EAGF)*, který napomáhal k financování tržních opatření a na *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)*, jenž sloužil jako finanční nástroj na podporu rozvoje venkova.

2.3.3 Regionální politika Evropské unie v programovací období 2014–2020

V novém programovacím období 2014–2020 je cílem regionální politiky EU podpora hospodářského růstu v členských zemích EU a současně i vyrovnávání hospodářských a sociálních rozdílů mezi evropskými regiony. Zároveň by měla RP EU v tomto období přispět k naplňování nových cílů a úkolů EU, které jsou stanoveny ve Strategii Evropa 2020⁶. Na regionální politiku EU by v tomto programovacím období mělo být vyčleněno z evropského rozpočtu 336,00 miliard EUR. V minulém programovacím období 2007–2013 byly v rámci RP EU tři cíle, viz podkapitola 2.3.1, avšak pro období 2014–2020 byly stanoveny pouze dva cíle regionální politiky EU. ***Cíl Investice pro růst a zaměstnanost*** spojuje dosavadní Cíl Konvergence a Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a nově rozděluje regiony na méně rozvinuté, přechodné a více rozvinuté. ***Cíl Evropská územní spolupráce*** má obdobné zaměření jako v předchozím období. Strukturu nových cílů RP EU obsahuje příloha číslo 3.

⁶ Strategie Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění – tato Strategie má stanovit vize evropského sociálně tržního hospodářství pro 21. století. Součástí Strategie jsou tři vzájemně se prolínající priority, ke kterým patří inteligentní růst, udržitelný růst a růst podporující začlenění.

2.3.4 Finanční nástroje regionální politiky v programovacím období 2014–2020

V současném programovacím období je jednou z nejdůležitějších kapitol rozpočtu EU, která obsahuje fondy politiky soudržnosti, politiky rozvoje venkova a Společné námořní a rybářské politiky. Souhrnně se fondy nazývají „*Evropské strukturální a investiční fondy*“ (dále ESIF). Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond, což jsou strukturální fondy, mají velmi podobné zaměření jako v programovacím období 2007–2013, stejně tak i Fond soudržnosti. K Evropským strukturálním a investičním fondům patří dále i následující dva fondy, které však nepatří mezi strukturální fondy.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD/EZFRV): Již od roku 2007 nepatří mezi strukturální fondy a nespadá do regionální politiky EU, ale spadá do společné zemědělské politiky EU. Účelem tohoto fondu je podpora konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelného nakládání s přírodními zdroji a vyvážený rozvoj venkovských území. V letech 2014–2020 z něj budou spolufinancovány projekty předložené v rámci Programu rozvoje venkova (MMR, 2014a).

Evropský námořní a rybářský fond (EMFF/ENRF): Fond nahradí dosavadní Evropský rybářský fond, který byl vytvořen pro období 2007–2013. V novém programovacím období činí navrhovaný objem prostředků určených pro tento fond 6,50 miliard EUR. EMFF slouží zejména k tomu, aby byly dosažené cíle reformy společné rybářské politiky, a bude oporou rybářům při přechodu k udržitelnému rybolovu. Z fondu budou financovány projekty, které přispějí k vytváření nových pracovních příležitostí a projekty, jež zlepšují kvalitu života v evropských pobřežních oblastech (Evropská komise, 2013).

2.4 Regionální politika České republiky

V první polovině 90. let 20. století nehrála regionální politiky na území České republiky tak významnou roli, jako tomu bylo v zemích EU. Hlavními důvody této situace bylo, že vláda ČR věnovala pozornost především transformačním problémům, jež souvisely s postupnou přeměnou centrálně plánované ekonomiky na tržní hospodářství. V této době na území České republiky neustále docházelo k prohlubování meziregionálních socioekonomických rozdílů, ale ty nebyly tak velké jak ve většině členských zemí Evropské unie (Wokoun, 2011).

Avšak ve druhé polovině 90. let 20. století došlo k razantnímu nárůstu těchto meziregionálních rozdílů i v České republice, což vedlo k potřebě vytvoření systému

regionální politiky, a to i vazbě na proces přípravy čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie a Kohezního fondu. Proto vláda České republiky v roce 1998 přijala svým usnesením č. 235 Zásady regionální politiky.

2.4.1 Legislativní rámec regionální politiky České republiky

V roce 2000 byl v České republice ustanoven základní systém legislativního a institucionálního rámce regionální politiky. Tento rámec tvoří soubor zákonů přijatých v souvislosti se vznikem krajů na území ČR. „*Pro regionální politiku jsou v tomto smyslu klíčové: zákon 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, a zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, v aktuálním znění. K těmto zákonům, důležitým pro regionální rozvoj v České republice, ještě náleží zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (Wokoun, 2008; s. 403)*“.

O dva roky později vláda ČR svým usnesením č. 682 schválila Strategii regionálního rozvoje České republiky, což je základní strategický dokument regionální politiky v ČR, na který navazují Programy rozvoje krajů ČR. Začátkem roku 2006 byla vládou ČR schválena nová Strategie regionálního rozvoje ČR pro léta 2007–2013, ve které se zejména projevila nová nařízení EU v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a vytvořila základní rámec pro formování regionální politiky České republiky komplementární s regionální politikou Evropské unie. Účelem této Strategie bylo formulování témat a aspektů, které byly důležité pro podporu regionálního rozvoje. V květnu 2013 byla schválena Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020. Tato Strategie je zaměřena na podrobnou analýzu regionálních rozdílů v ČR, a to hlavně na úroveň obcí s rozšířenou působností. Závěry z analýzy se následně odrážejí v návrzích cílů, priorit a konkrétních opatření, jež jsou definovány pro potřeby regionálního rozvoje.

Dnes je tedy regionální politika v ČR chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, a to dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Hlavním úkolem regionální politiky je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR. Dalším jejím cílem je snižování meziregionálních rozdílů a také přispívá ke zlepšení regionální hospodářské struktury.

2.4.2 Institucionální zabezpečení regionální politiky v České republice

Na území České republiky je regionální politika zabezpečována na státní, krajské a regionální úrovni. Mezi hlavní instituce na těchto úrovních patří následující:

- a) jen pro regionální politiku České republiky
 - národní úroveň – Ministerstvo pro místní rozvoj,
 - krajská úroveň – krajské úřady,
- b) jen pro koordinaci regionální politiky EU v ČR
 - národní úroveň – Řídící a koordinační výbor, Národní programový výbor a Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti,
- c) „smíšené“ pro ČR pro RP ČR i pro koordinaci RP EU v ČR
 - národní úroveň – Ministerstvo pro místní rozvoj, Centrum pro regionální rozvoj České republiky,
 - krajská úroveň – krajské úřady.

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále MMR): Ministerstvo spadá do systému úředních orgánů státní správy ČR v oblastech, které jsou vymezeny právními dokumenty. Významnou roli hraje MMR ve státní správě, a to díky svým pravomocím, kompetencím a odpovědnosti za správu finančních prostředků.

Krajské úřady: Úlohou krajské úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů v oblasti regionálního rozvoje. K úkolům krajských úřadů patří například zpracovávání a implementace rozvojových programů, stanovení regionálních rozvojových priorit, ovlivňování vývoje regionálních disparit v rámci kraje a další.

Centrum pro regionální rozvoj České republiky: Jedná se o příspěvkovou organizaci, jejímž hlavním úkolem je poskytnout pomoc k úspěšné realizaci projektů, které byly schváleny ke spolufinancování ze strukturálních fondů EU a Kohezního fondu. Centrum bylo založeno Ministerstvem pro místní rozvoj v roce 1997.

Řídící a koordinační výbor: Výbor byl založen Ministerstvem pro místní rozvoj zejména za účelem koordinace samotné přípravy a realizace programů, které jsou financovány ze strukturálních fondů EU a Kohezního fondu. Dále Výbor zabezpečuje přípravu programových dokumentů v rámci Národního strategického referenčního rámce.

Národní programový výbor a Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti: Jedná se o instituce, které dohlíží na přípravu a kontrolu všech

činností nezbytných k zapojení České republiky do systému hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Na úrovni krajů zabezpečuje regionální politiku dále Asociace krajů ČR, což je zájmové sdružení právnických osob. Jejím hlavním úkolem je především prosazování společného zájmu krajů ČR. Na obecní úrovni je regionální politika zastoupena Svazem měst a obcí České republiky, který je nevládní, nepolitickou a dobrovolnou organizací. K základním cílům Svazu patří obhajování zájmu místních samospráv na národní, ale i evropské úrovni (Jáč, 2010).

2.4.3 Podpora regionální politiky a rozvoje v České republice ze strany Evropské unie

Před vstupem do EU mohla Česká republika využívat předvstupní nástroje Evropské unie, které jsou výhradně určeny pro kandidátské země, a to za účelem řešení konkrétních úkolů při zavádění evropské legislativy. Mezi předvstupní nástroje, ze kterých ČR čerpala finanční prostředky, patřily Program Phare, ISPA a SAPARD. Po vstupu ČR do EU byla realizace předvstupních nástrojů nahrazena možností využívat strukturální fondy EU a Fond soudržnosti (MMR, 2004).

Finanční zdroje, které Česká republika získala v rámci předvstupních nástrojů, byly nejvíce uplatněny v podpoře infrastruktury, rozvoje cestovního ruchu, malého a středního podnikání či ochraně životního prostředí. Proto pomoc z předvstupních nástrojů velmi výrazně přispěla k formování české regionální politiky.

Po vstupu do Evropské unie začala ČR využívat, a to ve zkráceném programovacím období 2004–2006, finanční prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. V tomto programovacím období čerpala ČR finanční pomoc z fondů EU prostřednictvím pěti operačních programů (dále OP). Pod ***Cíl Podpora zaostávajících regionů*** spadal OP Průmysl a podnikání, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Infrastruktura a Společný regionální operační program. Pod ***Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost*** a ***Cíl Evropská územní spolupráce*** spadala pouze Praha, pro kterou byly zpracovány příslušné jednotné programové dokumenty (MM, 2004).

V minulém programovacím období 2007–2013 bylo v ČR vytvořeno dvacet šest operačních programů, jež byly rozděleny mezi tři cíle regionální politiky EU. Tyto operační programy jsou podrobněji vymezeny v příloze číslo 1. ***Cíl Konvergence***, jehož účelem byla podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů členských zemí. V ČR byl tento cíl určen pro všechny regiony soudržnosti kromě Prahy. Celkově připadalo v České

republiky na tento cíl 25,89 miliard EUR. Pod Cíl Konvergence spadalo sedm regionálních operačních programů a osm tematických operačních programů. **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** podporoval regiony, které nečerpaly finanční prostředky prostřednictvím Cíle Konvergence. V České republice pod něj spadalo pouze Hlavní město Praha, pro které byly v tomto programovacím období vytvořeny dva operační programy. **Cíl Evropská územní spolupráce** byl určen na podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů. V ČR pod tento cíl spadaly všechny regiony a finanční prostředky byly čerpány v rámci devíti OP (MMR, 2014b).

K 1. 1. 2014 začalo platit nové sedmileté programovací období 2014–2020, pro které bylo na základě usnesení vlády ČR vymezeno devatenáct operačních programů, jež jsou podrobně popsány v příloze číslo 2. Finanční alokace pro jednotlivé státy ještě není přesně stanovena, avšak v případě ČR se dá počítat přibližně s 20,50 miliard EUR v běžných cenách. Jak již bylo zmíněno v podkapitole 2.4.1, jsou pro současné programovací období stanoveny pouze dva cíle regionální politiky EU. Pod **Cíl Investice pro růst a konkurenceschopnost** spadá osm tematických OP, které jsou spolufinancovány prostřednictvím ERDF, ESF a CF. Význam i počet operačních programů, které spadají pod **Cíl Evropská územní spolupráce** je v ČR stejný jako v letech 2007–2013. Nový Program rozvoje venkova je financován pomocí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Pro toto operační období byl vytvořen i OP Rybářství, jehož cílem je udržitelná a konkurenceschopná akvakultura a je financován prostřednictvím Evropského rybářského a námořního fondu.

2.5 Mikroregion

Hlavním důvodem pro spolupráci je především dosažení tak zvaného „*synergického efektu*“, což znamená, že společně lze dosáhnout kvalitnějšího výstupu, než kdyby každá obec měla dosáhnout cíle samostatně. Mikroregionální forma spolupráce napomáhá získat dotace, jež by samostatným obcím nebyly poskytnuty a umožňuje rozvoj např. cestovního ruchu, tedy odvětví, které je pro daný mikroregion charakteristické a nelze je rozvíjet pouze v jedné obci.

„*Mikroregion lze definovat jako dobrovolný svazek obcí⁷ – právnická osoba ustavená v souladu s §49 až 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisu. Vzniká pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo*

⁷ Svazek obcí - hlavním úkolem svazků obcí je ochraňování a prosazování společných zájmů a členy svazku obcí mohou být pouze obce.

historickými hranicemi nebo pojíci prvky. V obecné formě se jedná o spádové území, které využívá principu soudržnosti, kde více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území. Za mikroregiony jsou rovněž považována zájmová sdružení právnických osob⁸ se soukromoprávními subjekty dle (§20 f až §20 j) občanského zákoníku. Jednotlivé kraje ČR mohou definovat mikroregion různým způsobem (Labounová, 2009, s. 7)“.

Ve druhé polovině 90. let 20. století započala na základě Programu obnovy venkova a programu SAPARD dobrovolná spolupráce obcí, a to z důvodu řešení společných problémů v rámci vytvořeného mikroregionu. Zpočátku byla spolupráce založena na různé právní bázi, avšak od roku 2001 byl nejčastější typ mikroregionu ustálen v již zmíněném §49 až 53 zákona č. 128/2000 Sb. (Škrabal, 2006).

Zpočátku vznikaly zejména monotematicky zaměřené mikroregiony. Tyto mikroregiony po splnění společného účelu, za kterým byly vytvořeny, nepokračovaly v další spolupráci. Nejprve spolupracovaly obce hlavně za účelem obecního rozvoje území, přičemž byla tato spolupráce zaměřena na oblast životního prostředí a infrastruktury. V posledních letech došlo k významnému posunu v příčinách vzniku mikroregionů. Pozornost spolupráce obcí je více zaměřena na rozvoj cestovního ruchu daného území, který je založen na společné propagaci mikroregionu, a také na rozvoj venkovské turistiky. Dále se obce daného regionu zaměřují i na řešení problémů v oblasti ekonomického rozvoje, rozvoje lidských zdrojů či zemědělství (Pápol, 2006; Škrabal, 2006).

Mikroregion je územní celek, jenž je tvořen soustavou obcí, které jsou zpravidla charakterizovány dobrou funkční strukturou a vzájemnými osobními vztahy v nich žijících obyvatel. Mikroregiony bývají vymezeny geografickými, přírodními a historickými souvislostmi a sociálně-ekonomickými vztahy.

Tabulka 2.1 obsahuje zapojení obcí do mikroregionů, a to v letech 2003–2012. Lze vidět, že se celkový počet mikroregionů ve sledovaném období převážně zvyšoval. Monitoringu mikroregionů se za celou Českou republiku věnuje Ústav územního rozvoje.

⁸ Zájmové sdružení právnických osob – jedná se o typ sdružení, jež mohou založit pouze právnické osoby, a to minimálně dvě. Účelem zájmového sdružení právnických osob je především koordinace některých činností a služeb mezi jednotlivými právnickými osobami.

Tab. 2.1: Zapojení obcí do mikroregionů v letech 2003–2012

Rok	Počet obcí celkem	Obce v mikroregionech		Obce mimo mikroregiony		Počet mikroregionů celkem
		Absol.	%	Absol.	%	Absol.
2003	6 249	4 625	74,01	1 624	25,99	491
2004	6 249	4 685	74,97	1 564	25,03	505
2005	6 249	5 280	84,51	968	15,49	533
2007	6 249	5 385	86,17	864	13,83	551
2008	6 249	5 473	87,58	776	12,42	570
2009	6 249	5 407	86,53	842	13,47	553
2010	6 249	5 399	86,4	850	13,6	555
2011	6 249	5 420	86,73	829	13,27	550
2012	6 252	5 361	85,75	891	14,25	532

Pozn. * v roce 2006 došlo ke změně metodiky zjišťování, data k tomuto roku jsou pouze odhadem, proto nejsou součástí tabulky

Zdroj: Ústav územního rozvoje, 2013; vlastní zpracování

Financování mikroregionů

Mikroregiony zpravidla vznikají za účelem prosazování zájmů a záměrů venkovských obcí s cílem dosažení žádoucích změn ve všech těchto obcích. Spojení obcí v daný mikroregion napomáhá těmto obcím rovněž k získání finančních prostředků z různých fondů, a to prostřednictvím vytváření mikroregionálních programů, aktivit a konkrétních projektů. Většinu těchto finančních prostředků by obce nebyly schopné samostatně získat. Struktura jednotlivých příjmů mikroregionu závisí hlavně na předmětu činnosti, která je v daném mikroregionu realizována. Příjmy mikroregionů je možno členit do dvou základních kategorií, a to na vnitřní a vnější zdroje. Do **vnitřních zdrojů příjmů mikroregionu** patří např. členské příspěvky obcí, jež jsou součástí příslušného sdružení, a příjmy z vlastní činnosti popřípadě z majetku. **Vnější zdroje příjmů mikroregionu** jsou tvořeny např. příspěvky od sponzorů na jednotlivé sportovní nebo kulturní aktivity, dotace z rozpočtů krajů, z ministerských programů, ze strukturálních fondů EU či z mezinárodních organizací (Kadeřábková, 2008).

Organizační struktura mikroregionů

Organizační struktura daného mikroregionu je stanovena v jeho stanovách. „*Stanovy dobrovolného svazku obcí, založeného v souladu s ustanovením § 46 odst. 2 písm. b) a § 49 a násl. zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (Mikroregion Velkomeziříčsko-Bítešsko, 2006)*“. **Valná hromada** je vrcholným

orgánem mikroregionu a skládá se ze všech členů mikroregionu, kterými jsou starostové obcí, jejich zástupci nebo jiní zmocněnci. Zasedání, která se konají minimálně dvakrát ročně, svolává předseda nebo místopředseda písemnou pozvánkou. Do působnosti Valné hromady patří například schvalování stanov a jejich změn, rozhodování o rozdělení zisku a úhradě ztráty, schvalování roční účetní závěrky a schvalování rozpočtů a další (Mikroregion Hvoznice, 2003; Mikroregion Velkomezříčsko-Bítešsko, 2006). **Rada mikroregionu** má za úkol veškerou přípravu podkladů pro zasedání Valné hromady a zajišťuje záležitosti mikroregionu, které nejsou v kompetencích Valné hromady či předsedy. Rada by měla mít celkem pět členů. Rada mikroregionu zabezpečuje například nakládání s finančními prostředky v mezích stanovených Valnou hromadou, volbu a odvolání předsedy a místopředsedy ze svého středu a další (Mikroregion Velkomezříčsko-Bítešsko, 2006). **Předseda a místopředseda mikroregionu** zastupuje mikroregion navenek a je členem Rady mikroregionu. Mezi povinnosti předsedy patří například svolávání zasedání Valné hromady a Rady mikroregionu, z jednotlivých zasedání pořizuje a rozesílá zápis, vykonává činnosti a plní úkoly podle rozhodnutí Valné hromady či Rady a další. Místopředseda zastupuje předsedu po dobu jeho nepřítomnosti popřípadě na základě pověření a je vždy jedním z členů Rady mikroregionu. (Mikroregion Střední Haná, 2014). **Kontrolní výbor** je kontrolním orgánem mikroregionu, který odpovídá za své činnosti Valné hromady. Jeho členy mohou být pouze delegovaní nebo statutární zástupci obce. Kontrolní výbor volí ze svých řad předsedu, který má právo zúčastňovat se zasedání Rady mikroregionu a má poradní hlas. V případě zjištění závažných problémů může kontrolní výbor vyžadovat svolání Valné hromady (Mikroregion Velkomezříčsko-Bítešsko, 2006). **Manažer mikroregionu**, jehož hlavní náplní práce je zajišťování denních administrativně-organizačních prací, které souvisejí s činností mikroregionu. O obsazení funkce manažera konkrétní fyzickou osobou rozhoduje Rada mikroregionu, která také rozhoduje o výši odměny, náplni jeho práce a dalších činnostech manažera. Manažer je ve výkonu své práce podřízen předsedovi a místopředsedovi (Mikroregion Velkomezříčsko-Bítešsko, 2006).

2.5.1 Místní akční skupiny a LEADER

Místní akční skupiny (dále MAS) jsou společenstvím lidí, neziskových organizací, soukromé sféry a veřejné správy se společným cílem, kterým je rozvoj vymezeného regionu, přičemž je tento rozvoj zaměřen především na oblast zemědělství a rozvoje venkova. Aktivity spojené s tímto rozvojem získávají finanční podpory z Evropské unie a z národních programů

pomocí metody LEADER. K základním parametrům MAS patří například geograficky homogenní území, účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50 % (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací, fungování prostřednictvím metody LEADER a další (eAGRI, 2013a).

Iniciativa LEADER vznikla v rámci Evropské unie v roce 1991 a jejím hlavním cílem je podpora rozvoje venkova, a to pomocí místních obyvatel. Od tohoto roku byly v členských zemích EU (EU-15) postupně realizovány iniciativy LEADER I, LEADER II a LEADER +, na které volně navázal LEADER 2007–2013. Metoda LEADER je řízena sedmi hlavními principy, ke kterým patří (Ministerstvo zemědělství, 2009):

- přístup zdola nahoru – o budoucnosti regionu rozhodují lidé žijící a pracující na jeho území, znající jeho tradice a potřeby,
- partnerství veřejných a soukromých subjektů,
- místní rozvojové strategie,
- integrované a vícesektorové akce,
- inovativnost – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů,
- síťování – výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,
- spolupráce – společné projekty MAS v rámci státu, EU a v rámci dalších zemí.

Na území České republiky začaly vznikat první MAS během roku 2002, a to v souvislosti s Programem obnovy venkova. Ve zkráceném programovacím období 2004–2006 byl další příležitostí pro vznik MAS Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství LEADER+, jenž byl spolufinancován Evropskou unií. V letech 2004–2008 byl vytvořen i samostatný národní program LEADER ČR, který byl výhradně spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky a vypisován jako roční dotační program Ministerstva zemědělství. V programovacím období 2007–2013 byla metoda LEADER součástí Programu rozvoje venkova ČR, přičemž projekty, jež byly prováděny touto metodou, tvořily IV. osu tohoto programu. K realizaci svých strategií bylo vybráno celkem 112 MAS České republiky, které měly do konce roku 2013 obdržet finanční podporu ve výši 4,50 miliard Kč. V novém programovacím období 2014–2020 by se měla metoda LEADER stát součástí všech budoucích operačních programů, jež budou své cíle realizovat i ve venkovském prostoru (eAGRI, 2013b; Ministerstvo zemědělství, 2009).

2.6 Strategické plánování rozvoje mikroregionů

Strategické plánování na úrovni mikroregionů nabralo na významu zejména během 90. let 20. století, a to především proto, že zpracování strategického dokumentu často napomáhá k získání jak tuzemských, tak i evropských dotačních prostředků. Pod pojmem strategický plán si lze představit různé strategické rozvojové dokumenty, které představují nejen klíčový nástroj pro rozvoj území, ale i určitou základnu pro komunikaci rozhodujících účastníků sociálního a ekonomického rozvoje. Proces zpracování strategického plánu je doporučen zpravidla pro velké svazky obcí, jež mají více než 10 000 obyvatel a zároveň mají dostatečnou ekonomickou i sociální kapacitu a za cíl si kladou realizaci společných programů (Labounová, 2009).

2.6.1 Strategický rozvojový dokument mikroregionu

Jedná se o koncepční dokument, který vychází ze znalosti daného území a napomáhá řídit a organizovat změny tohoto území. Obsahem dokumentu je charakteristika slabých a silných stránek řešeného území, vymezení základních priorit a cílů rozvoje a opatření, jež mohou vést k naplnění těchto cílů. Strategický rozvojový dokument (dále SRD) mikroregionu není obecně zakotven v legislativě ČR ani EU. Proces tvorby strategického rozvojového dokumentu na mikroregionální úrovni je tvořen následujícími kroky:

- pořízení SRD mikroregionu,
- obsah SRD mikroregionu,
- realizace a monitoring SRD mikroregionu.

Pořízení strategického rozvojového dokumentu mikroregionu

Pořízení SRD mikroregionu je tvořeno šesti následujícími částmi – zadání SRD, zpracování SRD, projednávání SRD, schvalování SRD, implementace schváleného SRD a účastníci zpracování SRD mikroregionu. Schéma pořízení SRD mikroregionu je obsaženo v příloze číslo 4.

Zadání SRD mikroregionu

Zadání SRD mikroregionu se skládá většinou ze čtyř kroků – rozhodnutí o pořízení, zpracování záměru, zadání zakázky a výběr zpracovatele a uzavření smlouvy o dílo.

Rozhodnutí o pořízení a zpracování záměru: O samotném rozhodnutí, jež se týká pořízení SRD mikroregionu, rozhoduje Valná hromada mikroregionu, její činnost je

podrobněji popsána v podkapitole 2.5. Záměr musí obsahovat především popis požadované struktury a rozsahu SRD mikroregionu, cíl a využití SRD a další podmínky, jež vedou ke kvalitativnímu zajištění SRD mikroregionu. Záměr zpracovává manažer mikroregionu, a to na základě požadavků, které stanovila Valná hromada.

Zadání zakázky a výběr zpracovatele: V souladu se zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů je vybírán zpracovatel SRD mikroregionu na základě průzkumu trhu.

Uzavření smlouvy o dílu: Mezi zhotovitelem, který musí být schválený Valnou hromadou a mikroregionem je uzavřena smlouva o dílo, a to na základě zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zpracování a projednání SRD mikroregionu

Před samotným zahájením prací na SRD je nutné zabezpečit potřebné informace a data o řešeném území a dále je třeba prostudovat i ostatní dokumenty, jež se týkají daného území.

Účastníci zpracování SRD mikroregionu: Valná hromada příslušného mikroregionu je zodpovědná za zadání, zpracování, projednání, schválení a následnou implementaci SRD mikroregionu. Samosprávné orgány obce reprezentují především zájmy občanů. Při tvorbě SRD mikroregionu zpravidla vzniká dvouúrovňová hierarchie zpracovatelských orgánů – řídicí skupina (dále ŘS) a pracovní skupiny. Přehled všech účastníků, kteří se podílí na zpracování SRD mikroregionu obsahuje příloha číslo 5.

Zpracovávání a projednání analytické části: Návrh analytické části je zpravidla předložen k připomínkám pracovním skupinám. S návrhem jsou také obeznámeni i zástupci členských obcí daného mikroregionu, kteří mohou během jeho zpracovávání podávat své připomínky. V dalším kroku je s analytickou částí seznámena ŘS, Valná hromada a zástupci členských obcí mikroregionu, a to formou prezentace ze strany zhotovitele. Poté je s výsledky obeznámena i veřejnost prostřednictvím úřední desky, místního tisku či rozhlasu. Do předem stanoveného termínu může veřejnost a účastníci, jež se podílí na zpracování SRD mikroregionu, předložit své připomínky manažerovi mikroregionu. ŘS spolu se zhotovitelem rozhodne, zda budou předložené připomínky do analytické části zapracovány či nikoliv. Následně je upravená analytická část vzata na vědomí Valnou hromadou.

Zpracování a projednání návrhové části: Z výsledků analytické části, tedy zejména ze SWOT analýzy a z hlavních odvětvových a územních disparit mikroregionu, je zpracována návrhová část SRD mikroregionu. Formulace návrhové části musí především odpovídat

požadavkům mikroregionu. Poté zhotovitel předloží pracovní verzi návrhové části SRD mikroregionu k projednání pracovními skupinám a ŘS. S výsledky návrhové části jsou nadále seznámeni zástupci členských obcí a veřejnost, a to opět pomocí úřední desky, místního tisku nebo kabelové televize. Stejně jako při zpracovávání analytické části mohou účastníci zpracování SRD mikroregionu a veřejnost ve stanoveném termínu předložit v písemné formě své připomínky k návrhové části manažerovi mikroregionu. O zapracování připomínek do návrhové části je rozhodnuto na společném jednání ŘS a zhotovitele. Upravená návrhová část s ohledem na připomínky je vzata na vědomí Valnou hromadou.

Schvalování a implementace SRD mikroregionu: Celý návrh SRD mikroregionu je schválen Valnou hromadou mikroregionu a po jeho schválení se stává závazným dokumentem pro území daného regionu na období uvedené v SRD mikroregionu. Cílem implementační fáze SRD mikroregionu je přesné definování vize, cíle, priority a rozvojové aktivity do podoby reálných projektů, nalézt jejich nositele a následně stanovit způsob jejich financování. Fázi implementace je vhodné ponechat v kompetencích řídicí skupiny, jejíž výkonnou složkou je manažer mikroregionu (Labounová, 2009).

2.6.2 Obsah SRD mikroregionu

Návrh obsahu SRD mikroregionu je zpravidla vytvořen na základě předchozích zkušeností při posuzování dokumentů stejného zaměření. Obsah by měl vycházet především z podmínek mikroregionu, pro který je SRD zpracováván. Jednotlivé fáze obsahu SRD mikroregionu jsou obsaženy v příloze číslo 6.

Úvod: Úvodní část obsahuje především důvody ke zpracování SRD mikroregionu (vznik mikroregionu, možnost čerpání finančních prostředků z různých fondů a další). Dále tato část obsahuje dobu platnosti dokumentu, přičemž se obvykle strategické dokumenty zpracovávají v dlouhodobém časovém horizontu, tedy na období 8–12 let.

Analytická část: Analytickou část strategického rozvojového dokumentu mikroregionu zpravidla tvoří tři části - profil mikroregionu, SWOT analýza, územní a odvětvové disparity. *Situační analýza (profil mikroregionu)* obvykle charakterizuje profil mikroregionu a je podkladem pro další zpracovávání SRD. Přispívá k vymezení problémových oblastí, cílů a priorit. Poznatky plynoucí ze situační analýzy jsou východiskem pro zpracování SWOT analýzy. Území sledovaného mikroregionu by mělo být posuzováno především na základě jeho předcházejícího vývoje a současné situace. Strukturu profilu

mikroregionu je vhodné uspořádat do následujících kapitol, které by měly obsahovat dílčí závěry v bodech, jež poslouží jako podkladový materiál pro SWOT analýzu (Labounová, 2009):

- identifikace regionu – obsahuje zpravidla polohu a základní geografickou charakteristiku mikroregionu,
- charakteristika území – do které patří například charakteristika obyvatelstva, trhu práce, dopravy, rekreace, cestovního ruchu a dalších oblastí,
- širší vztahy mikroregionu – zde lze zahrnout například vnější vazby mikroregionu na regionální a neregionální úrovni příhraniční, spolupráce či vyhodnocení návaznosti na strategické dokumenty rozvoje kraje a sousedních mikroregionů,
- aktéři regionálního rozvoje v mikroregionu,
- ÚPD obcí a kraje,
- závěr situační analýzy – stručné shrnutí veškerých poznatků z celé analýzy.

SWOT analýza, jak již bylo zmíněno, vychází z jednotlivých závěrů situační analýzy a obsahuje hodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. SWOT analýza by měla být zpracována dle metodiky, která je doporučována Evropskou unií. Vnitřní analýza, tedy posouzení silných a slabých stránek, vychází obvykle ze situace uvnitř regionu. Za vnitřní faktory je považována sociální a hospodářská soudržnost mikroregionu, kterou je možno ovlivnit rozvojovými aktivitami a intervencemi mikroregionu. Vnější analýza vychází z příležitostí a hrozeb vnějšího prostředí a vztahuje se k procesům, jež se zpravidla vyskytují mimo oblast sociální a hospodářské soudržnosti mikroregionu. Jedná se například o demografické, sociální či politické změny, změny zákonů a jiné. Na příležitosti a hrozby mají také velký vliv strukturální nástroje a regionální politiky jak EU, tak ČR, regionu soudržnosti (pokud jej tvoří dva a více krajů) a kraje. **Územní a odvětvové disparity vydefinované z analytické části**, které přispívají k tomu, že v rámci SRD mikroregionu jsou velmi často formulovány odvětvové disparity a cílové skupiny obyvatelstva se soustředěnou podporou, na které bude tato podpora zaměřena. Dále jsou vymezeny i územní disparity, jež se vztahují ke konkrétnímu území a mohou mít jak pozitivní, tak i negativní charakter.

Návrhová část: Zpravidla bývá návrhová část tvořena následujícími třemi fázemi, ke kterým patří stanovení vize rozvoje, formulování cílů rozvoje a priorit a rozvojové projekty. **Stanovení vize rozvoje mikroregionu** spočívá ve výstižném formulování vize mikroregionu, která významně ovlivní zaměření strategie rozvoje regionu. **Formulování cíle**

rozvoje poskytuje určitou informaci o stavu, kterého by mělo být dosaženo. Zpravidla jsou cíle odvozeny od vize regionu, jeho budoucího vývoje a SWOT analýzy a musí být stručně a jasně definovány. Cíle rozvoje by měly být v souladu se strategickými cíli, které jsou vymezeny ve strategii rozvoje kraje. **Priorita** určuje hlavní směr řešení, který vede k dosažení příslušného cíle. Obvykle bude pro každý cíl problémového okruhu existovat více než jedna priorita. Vztah mezi cíli rozvoje a prioritami je důležitý zejména z hlediska účelu SRD mikroregionu, který je orientován buď na podporu silných stránek mikroregionu, nebo na odstraňování slabých stránek. Na kterou variantu bude SRD mikroregionu zaměřen, to závisí na rozhodnutí mikroregionu, avšak ten může využít i kombinaci obou variant. Jednotlivé priority jsou realizovány prostřednictvím projektů popřípadě jiných rozvojových aktivit. **Rozvojové projekty** – v rámci této fáze dochází k projednávání a odsouhlasení jednotlivých cílů rozvoje a priorit a pracovní skupiny začnou vypracovávat konkrétní rozvojové projekty. Při zpracovávání návrhové části SRD mikroregionu je vytvářen tzv. zásobník projektů, do kterého je přiřazováno více rozvojových projektů, a to k jednotlivým prioritám. Ucelený zásobník je velmi důležitý pro zpracování SRD mikroregionu. Samotný sběr námětů je opět prováděn prostřednictvím zapojení veřejnosti do zpracování SRD mikroregionu.

Akční plán: Následně jsou ze zásobníku projektů vybrány nejpotřebnější projekty na kratší časové období a také je vytvořen akční plán (dále AP). Akční plán je prováděcí dokument, jehož hlavním úkolem je stanovení co, kdy, kde má být uděláno a kdo to má na starosti, aby došlo k naplnění cílů SRD mikroregionu. V rámci implementační fáze je Valnou hromadou rozhodnuto o schválení či neschválení projektů, jež jsou obsaženy v AP. Schválené projekty musí být posouzeny dle specifických kritérií, například může být posuzován vliv na pracovní místa nebo finanční zdroje. AK by měl být sestavován na dvouleté období.

Zpracování finančního rámce: Finanční rámec je sestavován tak, aby došlo k omezení finančního rizika a k zajištění efektivního hospodaření s disponibilními prostředky mikroregionu. Úkolem finančního rámce je posouzení návrhové části SRD mikroregionu, a to z hlediska finančních možností mikroregionu. Dále určuje zdroje potřebné k financování záměru, jež jsou obsaženy v návrhové části SRD mikroregionu (Labounová, 2009).

2.6.3 Realizace a monitoring SRD mikroregionu

Realizace a monitoring strategického rozvojového dokumentu mikroregionu je obvykle tvořen následujícími pěti kroky. **Zpracování návrhu systému implementace**, jehož součástí je neustálé vyjednávání s krajem, státními úřady a jinými subjekty, které působí

uvnitř regionu. **Projektové fiše** jsou vypracovávány zpravidla k navrženým projektům na období platnosti AP. Realizace těchto projektů musí vést k dosažení cílů a priorit SRD. Na samotném zajištění projektových fiší se podílí podle svých možností mikroregion sám nebo se na jejich zpracování podílejí externí dodavatelské služby. **Vyhodnocení naplňování SRD mikroregionu** spočívá v tom, že celý proces implementace je obvykle uzavřen monitoringem projektů a následnou realizací SRD. Fáze monitoringu je tvořena třemi částmi, přičemž je hodnoceno, zda projekt naplnil záměry plánu, zda jsou naplánované cíle stále aktuální a jaký je přínos vložených finančních prostředků. K vyhodnocení realizace dokumentu je vhodné období jednoho kalendářního roku. **Aktualizace, změny a doplňky SRD mikroregionu** – tento krok je realizován v případě, že Valná hromada dospěla k závěru, že je třeba v SRD provést změny, doplnit či aktualizovat některou část, postupuje se obdobně jako při zřizování SRD. **Nezávislé posouzení srozumitelnosti a logičnosti SRD mikroregionu** je krokem, do kterého by mělo být zařazeno předběžné hodnocení SRD, jež je provedeno vnějším nezávislým expertem. Cílem hodnocení je zajištění budoucí úspěšnosti realizace dokumentu a účelnosti a efektivnosti využití investovaných prostředků (Labounová, 2009).

3 ZHODNOCENÍ PLNĚNÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ VSETÍNSKÝCH MIKROREGIONŮ

Kapitola je zaměřena na charakteristiku vsetínských mikroregionů, konkrétně Mikroregionu Hornolidečsko a Valašsko-Horní Vsacko, které jsou součástí Mikroregionu Vsetínsko. Následně kapitola obsahuje zhodnocení plnění strategických dokumentů obou vybraných mikroregionů, tedy naplňování jejich strategických cílů.

3.1 Charakteristika Mikroregionu Vsetínsko

V současné době existuje v České republice více než 530 mikroregionů, tedy svazků obcí, které mají určitý společný cíl. Mikroregion Vsetínsko je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje a okresu Vsetín. Mikroregion leží v podhůří Moravskoslezských Beskyd a Javorníků, které v jeho jihovýchodní části tvoří přirozenou hranici se Slovenskou republikou. Na severu sousedí Mikroregion s Moravskoslezským krajem a ze severozápadu je obklopen Olomouckým krajem.

Obr. 3.1: Mapa krajů České republiky

Zdroj: MVČR, 2010

Obr. 3.2: Mapa Mikroregionu Vsetínsko

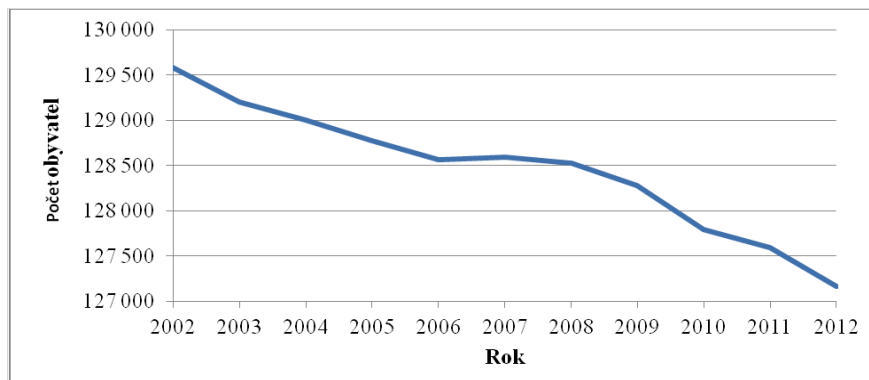

Zdroj: Mikroregiony Zlínského kraje, 2005c

Mikroregionu Vsetínsko je tvořen 39 obcemi – Bystřička, Dolní Bečva, Francova Lhota, Halenkov, Horní Bečva, Horní Lideč, Hošťalková, Hovězí, Huslenky, Jablůnka, Janová, Kateřinice, Krhová, Lačnov, Leskovec, Lhota u Vsetína, Lidečko, Liptál, Lužná, Malá Bystřice, Mikulůvka, Nový Hrozenkov, Poličná, Prlov Pržno, Ratiboř, Růžďka, Seninka, Sřeltná, Sřítež nad Bečvou, Študlov, Ústí u Vsetína, Valašská Polanka, Valašská Senice, Velké Karlovice, Vidče, Vigantice, Zašová, Zděchov a pět měst – Karolinka, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí, Vsetín a Zubří. Ve většině případů se jedná o obce a města, jež byly součástí bývalého okresu Vsetín, a celková rozloha Mikroregionu je 92 548 hektarů. Na území Mikroregionu Vsetínsko se nachází i sedm menších mikroregionů

Graf 3.1 ukazuje vývoj celkového počtu obyvatel v Mikroregionu Vsetínsko v letech 2002–2012. K největšímu poklesu obyvatelstva došlo během let 2008–2012. Tento pokles byl zapříčiněn zejména stěhováním obyvatel mimo Mikroregion, zpravidla do velkých měst, kde mají lidé dostupnější bydlení, větší nabídku zaměstnání, kultury, sportu a dalších volnočasových aktivit.

Graf 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Mikroregionu Vsetínsko v letech 2002–2012

Zdroj: ČSÚ 2013a; vlastní zpracování

Mikroregion Vsetínsko neboli Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko byl založen 19. 1. 2000 za účelem řešení společných problémů, jež se týkají rozvoje samosprávy obcí, hospodářského, sociálního a kulturního života v obcích. Předmětem Mikroregionu je zpracování integrovaného projektu rozvoje a řešení společných programů. Dalšími aktivitami Mikroregionu je např. rozvoj zemědělského a nezemědělského podnikání, společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče či řešení problémů v důsledku nezaměstnanosti.

K tomu, aby Mikroregion dosáhl stanovených cílů, se podílel a stále se podílí na mnoha projektech. K projektům, jež byly doposud realizované Mikroregionem, patří „*Standardy propagace cestovního ruchu Valašska*“, „*Koordináční a informační centrum, Jiráskova 419, Vsetín*“, „*Poradensko informační centrum pomoci pro osoby se zdravotním postižením*“, „*Zlepšení životního prostředí a ekologicky udržitelného rozvoje na Valašsku*“ a „*Manuál dešťových vod*“.

Nejvýznamnějšími projekty, které byly na území Mikroregionu realizovány, jsou projekty „*Čistá řeka Bečva I*“ a „*Čistá řeka Bečva II*“. Smyslem projektu „*Čistá řeka Bečva I*“ (dále ČŘB) bylo odvodnění a očištění odpadních vod v horní části řeky Bečvy. Projekt má přispět ke zlepšení kvality vody a ke zvýšení kapacity čističek odpadních vod na Vsetínské a Rožnovské Bečvě. Projekt „*ČŘB II*“ je zaměřen na zneškodňování odpadních vod a přímo navazuje na „*ČŘB I*“.

3.2 Mikroregion Hornolidečsko

Mikroregion Hornolidečsko byl založen 22. 5. 1995 a je tedy nejstarším Mikroregionem ze všech mikroregionů, jež se nachází na území Mikroregionu Vsetínsko. Vznikl za účelem vybudování plynofikace v obcích, zkvalitnění odpadového hospodářství a péče o ekologii a životní prostředí, rozvoje propagace regionu a zlepšení dopravní obslužnosti. V roce 2001 bylo zájmové sdružení přeregistrováno na dobrovolný svazek obcí. Nejvyšším orgánem sdružení je Valná hromada a statutárním orgánem je Představenstvo. Dalšími orgány sdružení je dozorčí rada a odborné komise. Na shodném území jako je Mikroregion Hornolidečsko působí i Místní akční skupina Hornolidečska, která byla založena v roce 2004 a jejím účelem je získávání dotací z programu LEADER. MAS je občanské sdružení založené zástupci obcí, neziskovými organizacemi a podnikatelskými subjekty působícími na území Hornolidečského regionu.

Mikroregion Hornolidečsko leží v oblasti Východní Moravy a je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje a okresu Vsetín. Území Sdružení se nachází u státní hranice se Slovenskou republikou, proto lze tento Mikroregion řadit mezi tzv. přeshraniční mikroregiony. Území Mikroregionu spadá do největší chráněné krajinné oblasti v České republice – CHKO Beskydy. Část území leží i v CHKO Bílé Karpaty a v oblasti Vizovických vrchů. Celková rozloha Sdružení obcí Hornolidečska je 17 104 ha.

Obr. 3.3: Mapa okresů Zlínského kraje

Zdroj: Mikroregiony Zlínského kraje, 2010b

Obr. 3.4: Mapa Mikroregionu Hornolidečsko

Zdroj: Mikroregiony Zlínského kraje, 2010b

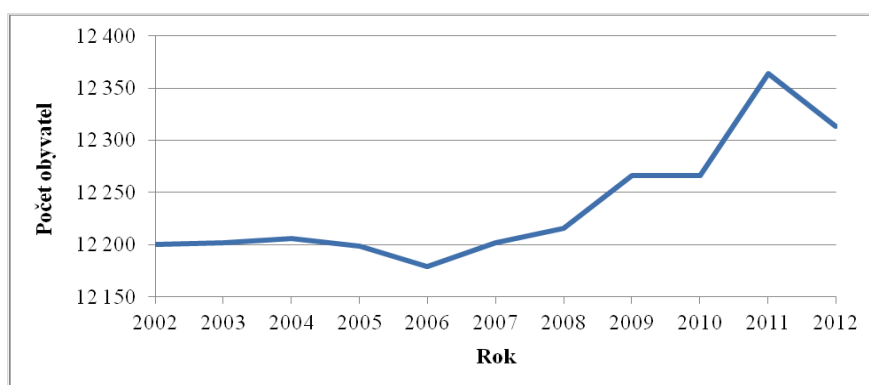
Do Sdružení obcí Hornolidečska náleží patnáct obcí – Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Lužná, Pozděchov, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov, Ústí u Vsetína, Valašská Polanka, Valašská Senice a Valašské Příkazy. Pro tyto obce jsou charakteristická dlouhá a úzká údolí se značně svažitémi územími, na kterých se střídají lesy

se zemědělskými pozemky, na nichž se vyskytuje vzácná fauna a flóra typická právě pro oblast Valašska.

3.2.1 Demografický vývoj v Mikroregionu Hornolidečsko

V grafu 3.2 lze vidět vývoj počtu obyvatel v Mikroregionu Hornolidečsko v letech 2002–2012. Počet obyvatel ve sledovaném období převážně rostl, což bylo zapříčiněno zejména kladným migračním saldem, a to v důsledku nové výstavby ve výše uvedených obcích. Tento růst setrval až do roku 2011, kdy dosáhl svého vrcholu, a to díky pozitivnímu saldu migrace do obce Lužná, která se nachází cca 13 km jižně od města Vsetín. Počet obyvatel Mikroregionu Hornolidečsko se během roku 2012 snížil o 51 osob. Příčinou poklesu obyvatel bylo záporné migrační saldo, jež v roce 2012 dosáhlo záporné hodnoty 29 osob.

Graf 3.2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002–2012

Zdroj: ČSÚ 2013a; vlastní zpracování

Následující tabulka 3.1 vyjdařuje věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2012, a to jak v Mikroregionu Hornolidečsko, tak i v okrese Vsetín a ve Zlínském kraji. Lze vidět, že v Mikroregionu převažovala předproduktivní složka obyvatelstva (0–14 let) nad poproduktivní složkou obyvatelstva (65 a více let). Zastoupení osob mladších 15 let představovalo 15,5 % z celkového počtu obyvatel Mikroregionu. Věková skupina osob 65 letých a starších žijících v Mikroregionu na konci roku 2012 čítala 1 833 osob, tedy 14,9 %. Avšak v okrese Vsetín a celém Zlínském kraji byla situace na konci roku 2012 opačná, tedy převažovala poproduktivní složka obyvatelstva nad předproduktivní složkou. Podobně jako v okrese Vsetín a ve Zlínském kraji, tak i v České republice dochází k pozvolnému zvyšování zastoupení seniorů v populaci.

Index stáří⁹ se v České republice pozvolna zvyšuje už od poloviny 80. let 20. století. V Mikroregionu Hornolidečsko na konci roku 2012 připadalo na 100 dětí mladších 15 let více než 95 osob 65 letých a víceletých, což plyne i z výše uvedeného, že stále převyšuje předproduktivní složka složku poproduktivní.

Tab. 3.1: Věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2012

Územní jednotka	Věkové složení obyvatel			Index stáří
	0–14	15–64	65+	
Mikroregion Hornolidečsko	1 914	8 566	1 833	95,8
Okres Vsetín	21 306	99 024	24 345	114,3
Zlínský kraj	84 163	401 633	101 897	121,1

Zdroj: ČSÚ 2012a, ČSÚ 2012b, ČSÚ 2013b; vlastní zpracování

3.2.2 Trh práce

K datu sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo v Mikroregionu Hornolidečsko celkem 5 828 ekonomicky aktivních¹⁰ osob, jejich podíl na celkovém počtu obyvatel činil 48,2 %, což lze vidět v tabulce 3.2. Ke stejnému datu pak bylo z celkového počtu ekonomicky aktivních téměř 11,8 % osob nezaměstnaných.

Tab. 3.2: Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo v Mikroregionu Hornolidečsko k 26. 3. 2011 (počet osob)

Územní jednotka	Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	V tom		Ekonomicky neaktivní
			zaměstnaní	nezaměstnaní	
Mikroregion Hornolidečsko	12 094	5 828	5 139	689	5 932

Zdroj: ČSÚ, 2014; vlastní zpracování

Dle údajů z Českého statistického úřadu (dále ČSÚ) dosáhla míra registrované nezaměstnanosti na konci roku 2011 v Mikroregionu Hornolidečsko 11,61 %. Ve srovnání s celým Zlínským krajem byla míra nezaměstnanosti v Mikroregionu na konci roku 2011 vyšší o 0,86 procentního bodu.

⁹ Index stáří – vyjadřuje, kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let věku (ČSÚ, 2009).

¹⁰ Ekonomická aktivita – za ekonomicky aktivní obyvatelstvo jsou považováni zaměstnaní i nezaměstnaní lidé v produktivním věku (15–64 let). Osoby, které jsou v produktivním věku, ale nemají zaměstnání ani jej nehledají, patří do kategorie ekonomicky neaktivních obyvatel, mezi které se řadí např. studenti, lidé v domácnosti, zdravotně postižení lidé apod.

3.2.3 Občanská vybavenost

V obcích Mikroregionu se nachází celkem 20 školských zařízení, z toho 11 mateřských škol, 7 základních škol nižšího stupně (1.–5. ročník) a 2 školy vyššího stupně (1.–9. ročník). V obci Študlov v současné době existuje pouze základní škola, ale od září 2014 by měl být zahájen provoz jednotřídní mateřské školy právě v prostorách ZŠ. V osmi základních školách je součástí i školní družina. V obci Horní Lideč se nachází i základní škola praktická, jež poskytuje vzdělání žákům s mentálním postižením, kteří se pro své postižení nemohou s úspěchem vzdělávat na základní škole. Za středoškolským a vyšším vzděláním dojíždějí žáci nejčastěji do města Vsetín.

Centrem zdravotní péče Hornolidečska je obec Horní Lideč, ve které se nachází zdravotnické středisko, kde působí praktičtí lékaři pro děti a mládež a pro dospělé a také stomatolog. Další zdravotnické středisko je v obci Valašské Polanky, to prošlo během roku 2009 významnou rekonstrukcí, při které bylo přizpůsobené především pro imobilní a starší občany. Toto středisko je určené nejen pro obyvatele Valašské Polanky, ale i pro občany okolních obcí – Prlov, Pozděchov, Seninka, Lužná a Leskovec. Z ostatních obcí, kromě Francovy Lhoty, kde má pracoviště praktický lékař pro dospělé, musí jejich obyvatelé za lékařskou péčí dojíždět. Z hlediska sociální péče jsou lidé odkázáni na město Vsetín, protože zařízení sociální péče nejsou v obcích Mikroregionu zastoupeny.

Z hlediska dopravní infrastruktury hraje území Mikroregionu velmi významnou roli v celém Zlínském kraji. Územím prochází tzv. Valašská urbanistická osa Zlín – Vsetín, tedy úseky silnic I. třídy č. I/49 a I/69 a silnice I. třídy I/57, která od města Vsetín na jih ke státním hranicím se Slovenskou republikou tvoří tzv. Jižní valašskou urbanistickou osu. Územím Hornolidečska prochází celostátní dvoukolejná elektrizovaná železniční trať č. 280 ve směru Hranice na Moravě – Valašské Meziříčí – Vsetín – Horní Lideč – Střelná – Slovensko. Tato trať je určena pro osobní vlaky, dálkové rychlíky a pro vlaky EuroCity, které spojují Vsetín s Prahou a Košicemi.

V současné době je ve většině obcí Mikroregionu již vybudována vyhovující kanalizační síť, kromě obcí Seninka a Prlov, a to díky projektu „ČŘB I“. Během posledních deseti let se zvýšil i počet čističek odpadních vod na území Hornolidečska, a to z jedné na tři, které se nachází v obci Francova Lhota, Horní Lideč a Lidečko. Spalování zemního plynu místo fosilních paliv je z ekologického hlediska znečišťování ovzduší preferovanější, proto je vytápění zemním plynem zavedeno ve všech obcích Mikroregionu.

3.2.4 Cestovní ruch

Mikroregion Hornolidečsko má velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (dále CR), a to díky kulturním a přírodním hodnotám a ubytovacím zařízením a je tedy vhodný pro trávení volného času či rekreaci. Avšak rozvoj CR velmi negativně ovlivňuje právě nedostatečný počet ubytovacích zařízení. Dle Českého statistického úřadu bylo k roku 2013 na území Mikroregionu pouze 10 hromadných ubytovacích zařízení a 4 zařízení, jež poskytují ubytování v soukromí.

Území Mikroregionu je pokryto značenými turistickými trasami Klubu českých turistů. K nejnavštěvovanějším turistickým cílům patří Pulčínské a Čertovy skály, rozhledna Vartovna či rozhledna na Čubově kopci poblíž obce Francova Lhota. Turistické trasy jsou doplněny desíti naučnými stezkami, přičemž nejkratší má 3 km a nejdelší 15 km.

„*Hornolidečská magistrála*“ je terénní stezka určená jak pro pěší turistiku, tak i pro cykloturistiku. Magistrála je tvořena dvěma okruhy – Hornolidečský a Polanecký, jejichž celková délka je 43,5 km. Na trase Magistrály se nachází osm občerstvení a také jeden cykloservis, a to v obci Valašská Polanka.

Na území Hornolidečska doposud není vybudována cyklostezka, avšak v březnu 2013 byla zahájena realizace projektu, který nese název „*Cyklostezka Bečva-Vlára-Váh, úsek Brumov-Bylnice, 1. etapa*“. Realizace projektu má přispět k zatraktivnění území pro rozvoj turismu a k propojení příhraničních oblastí. Dále má projekt zajistit obyvatelům a návštěvníkům těchto oblastí kvalitní a příjemné bezmotorové dopravní spojení.

V obci Prlov bylo v roce 2010 díky rekonstrukci zchátralé usedlosti u Húšťů vybudované agroturistické centrum. V současné době je možno v prostorách moderního rekreačního statku ubytovat 20 lidí, k dispozici je vlastní kuchyň v níž si návštěvníci mohou připravit jídla z místních zdrojů, například z čerstvě nadojeného kozího mléka, a nachází se zde také společenská místnost. Pastviny v blízkosti statku obývají kozy a ovce a na okolních stráních je možno vidět pasoucí se skot a stádo koní.

3.2.5 Kultura a kulturní akce

Obyvatelé Mikroregionu Hornolidečsko žijí po celý rok bohatým kulturním životem. Ve všech obcích Mikroregionu se nachází alespoň jedno kulturní zařízení či areál pro pořádání kulturních akcí. Dodnes se zachovala velká spousta tradic a lidových obyčejů. Již počátkem roku si lidé připomínají památku Tří králů, během února ožívají obce masopustním veselím,

při kterém prochází vesnicemi fašankový průvod masek, ten je zakončený pochováním basy. Před Velikonočním ponděním bývají často v obcích uspořádány velikonoční jarmarky, kde je možno zakoupit ručně pletené pomlázky či malované kraslice. Na 1. května bývá v obcích stavěna májka, což je stromek ozdobený papírovými pentlemi, a poslední květnový den je májka slavnostně skácena. Během léta jsou v obcích pořádány hody a poutě či soutěže v sečení louk kosou. Začátek prosince je spojen s obchůzkami Mikulášů a Lucky. V době adventů probíhá celá řada adventních koncertů, posezení a vánočních jarmarků. Příloha číslo 7 obsahuje přehled tradičních kulturních akcí Hornolidečska.

3.3 Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko

Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko je rozlohou největším Mikroregionem, jenž se nachází na území Mikroregionu Vsetínsko. Sdružení obcí (dále SO) Valašsko-Horní Vsacko leží v údolí řeky Vsetínské Bečvy a je obklopeno hřebeny Javorníků, Beskyd a Vsetínských vrchů. Stejně jako předchozí dva mikroregiony se nachází v NUTS II Střední Morava, ve Zlínském kraji a v okrese Vsetín.

Mikroregion vznikl v roce 1998 za účelem spoluvytváření systému dopravní obslužnosti, propagace Mikroregionu z hlediska cestovního ruchu, rozvoje přeshraniční spolupráce a rozvoje společenských, kulturních, sportovních a tradičních akcí. V roce 2007 došlo ke změně názvu Mikroregionu z původního Sdružení Hornovsacká dráha na Sdružení obcí Valašsko-Horní Vsacko a zároveň byla rozšířena náplň cílů Sdružení, a to zejména o rozvoj CR a s ním spojených aktivit. Výkonným orgánem Svazku obcí Valašsko-Horní Vsacko je Představenstvo složené z předsedy, místopředsedy a jednoho člena představenstva. Nejvyšším orgánem svazku je Členská schůze, statutárním orgánem je Předseda svazku a kontrolním orgánem je Revizor účtu. Zároveň s Mikroregionem existuje i MAS Valašsko-Horní Vsacko, která je tvořena sedmi obcemi a jedním městem.

Obr. 3.5: Mapa okresů Zlínského kraje

Zdroj: Mikroregiony Zlínského kraje, 2010c

Obr. 3.6: Mapa SO Valašsko-Horní Vsacko

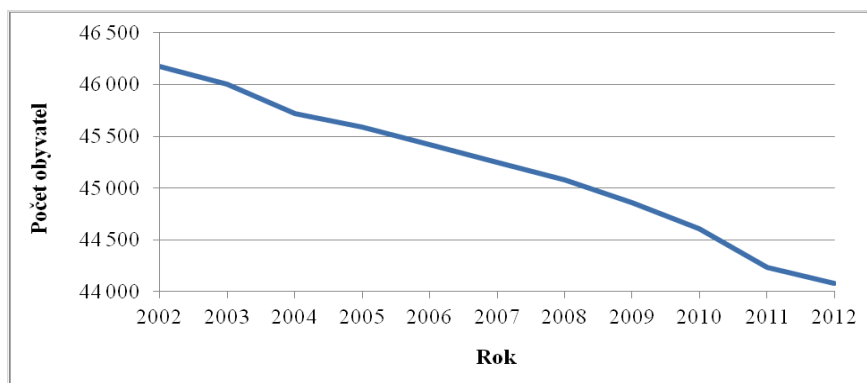
Zdroj: Mikroregiony Zlínského kraje, 2010c

Rozloha Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko je 35 536 ha a je tvořen dvěma městy a osmi obcemi – Bystřička, Halenkov, Hovězí, Huslenky, Janová, Karolinka, Nový Hrozenkov, Velké Karlovice, Vsetín a Zděchov. Rozloha tohoto Mikroregionu je podstatně rozsáhlejší než Mikroregionu Hornolidečsko, protože se zde nachází nejrozsáhlejší obec okresu Vsetín, kterou jsou Velké Karlovice, jejichž rozloha je 8 079 ha.

3.3.1 Demografický vývoj v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

Následující graf 3.3 zobrazuje vývoj počtu obyvatel v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko během let 2002–2012. Lze vidět, že ve sledovaném období se počet obyvatel v tomto Mikroregionu výrazně snižoval. Ke konci roku 2012 žilo v Mikroregionu 44 076 osob, což bylo o 2 095 osob méně než na konci roku 2002. Tento pokles byl zapříčiněn zejména snižováním celkového počtu obyvatel ve městě Vsetín, ve kterém se během sledovaných let snížil počet obyvatel o 1 914 osob. Příčinou klesajícího trendu počtu obyvatel ve městě Vsetín je migrace, která je způsobena odlivem kvalifikované pracovní síly, a to z důvodu nedostačeného uplatňování na lokálním trhu práce. V ostatních menších obcích a městě Karolinka se během sledovaných let počet obyvatel téměř nezměnil.

Graf 3.3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002–2012

Zdroj: ČSÚ 2013a; vlastní zpracování

Tabulka 3.3 obsahuje věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2012 v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko, v okrese Vsetín a ve Zlínském kraji. Přičemž lze vidět, že v Mikroregionu převažuje poproduktivní složka obyvatelstva, která představovala 17,2 % z celkového počtu obyvatel Mikroregionu, nad složkou předproduktivní. Dětská složka činila ke konci roku 2012 z celkového počtu obyvatel Mikroregionu 14,3 %. Při

vyjádření indexu stáří je tedy zřejmé, že v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko připadalo k 31. 12. 2012 na 100 dětí mladších 15 let více než 120 osob 65 a víceletých.

Tab. 3.3: Věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2012

Území jednotka	Věkové složení obyvatel			Index stáří
	0–14	15–64	65+	
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	6 308	30 179	7 589	120,3
Okres Vsetín	21 306	99 024	24 345	114,3
Zlínský kraj	84 163	401 633	101 897	121,1

Zdroj: ČSÚ 2012a, ČSÚ 2012b, ČSÚ 2013b; vlastní zpracování

3.3.2 Trh práce

Z následující tabulky 3.4 lze vidět, že při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko 20 969 ekonomicky aktivních obyvatel, což představovalo 47,7 % z celkového počtu obyvatel Mikroregionu. K datu sčítání bylo z celkového počtu ekonomicky aktivních 87,1 % zaměstnaných a 12,9 % nezaměstnaných.

Tab. 3.4: Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko k 26. 3. 2011 (počet osob)

Územní jednotka	Celkem obyvatel	Ekonomicky aktivní	V tom		Ekonomicky neaktivní
			zaměstnaní	nezaměstnaní	
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	43 390	20 969	18 254	2 715	20 773

Zdroj: ČSÚ, 2014; vlastní zpracování

Míra registrované nezaměstnanosti dosáhla v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko v roce 2011 hodnoty 12,46 %. Přičemž míra registrované míry nezaměstnanosti byla v Mikroregionu vyšší ve srovnání s okresem Vsetín, a to o 3,11 procentního bodu. Nejvyšší registrovanou míru nezaměstnanosti vykazoval městys Nový Hrozenkov, především z důvodu nedostatku vhodných pracovních příležitostí, jež by odpovídaly profesní struktuře obyvatelstva. Míra nezaměstnanosti je v Mikroregionu ovlivněna zejména rozpadem tradičních průmyslových podniků a větších zemědělských subjektů.

3.3.3 Občanská vybavenost

V obcích a městech Mikroregionu se celkem nachází 46 školských zařízení, z toho 21 mateřských škol, 3 základní školy nižšího stupně (1.–5. ročník) a 13 školy vyššího stupně (1.–9. ročník), dvě gymnázia, čtyři střední školy, dvě odborná učiliště a jedna vyšší odborná škola. Z celkového počtu se v jednotlivých obcích Mikroregionu a ve městě Karolinka nachází 10 mateřských škol, tři základní školy nižšího stupně a pět základní škol vyššího stupně a jedna základní škola praktická, jejímž posláním je vzdělávání a příprava žáků s lehkým mentálním postižením pro praktický život, a to rodinný, občanský a profesní. Ostatní školská zařízení se nachází ve městě Vsetín.

Na území Mikroregionu je zdravotní péče zastoupena téměř ve všech obcích a městech, kromě obce Janová a Zděchov. V obcích a městech se nachází lékaři pro děti a dorost, dospělé a stomatologičtí lékaři. Ve městě Karolinka, městysu Nový Hrozenkov a obci Velké Karlovice je dostupné zdravotnické středisko i s lékárnou. Oblast sociální péče je zastoupena v obci Halenkov, kde se nachází denní stacionář, a ve městě Karolinka, ve kterém je domov pro seniory. Nejvíce je zdravotnictví a sociální péče zastoupena ve městě Vsetín.

Z hlediska dopravní obslužnosti představuje nejvýznamnější dopravní komunikaci na území Mikroregionu silnice II. třídy č 487. Významnou roli hraje také železniční doprava, která je zastoupená tratí č. 282 ve směru Vsetín – Velké Karlovice, jež je jednokolejná a neelektrifikovaná. Trať je využívána především pro přepravu osob a materiálu, ale důležitou roli hraje i v rámci cestovního ruchu v regionu.

V současné době se situace odkanalizování a čištění odpadních vod na území Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko neustále zlepšuje, a to díky projektu „Čistá řeka Bečva I., II“. Ve většině obcích a městech Mikroregionu kromě obce Zděchov jsou vybudovány kanalizační sítě, které jsou většinou napojeny na čističku odpadních vod, což má pozitivní vliv na životní prostředí. Vodními zdroji pro zásobování jednotlivých obcí a měst jsou zpravidla místní studny, místní a skupinové vodovody a vodní toky jako zdroje užitkové vody. Vlastní zásobování vodou se uskutečňuje především prostřednictvím veřejných vodovodů, které se nachází ve všech obcích i městech Mikroregionu.

3.3.4 Cestovní ruch

Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko se nachází v CHKO Beskydy, ve kterém mohou návštěvníci provozovat jak pěší turistiku, tak cykloturistiku. V letní sezóně je region vhodný

především pro turistiku a v zimní sezóně má velmi dobré podmínky pro sjezdové lyžování, a to díky klimatickým podmínkám. Rozvoj CR je v Mikroregionu podpořen i zvyšujícím se počtem nových ubytovacích zařízení. Dle ČSÚ se v současné době je možno ubytovat v 74 zařízeních hromadného ubytování a v 37 soukromých ubytovacích zařízeních.

Pěší turistika je v Mikroregionu podpořena sítí turistických tras, přičemž jejich součástí je i sedm naučných stezek, jejichž délka se pohybuje od 2,5 km do 25 km. Například „*Kuliškova naučná stezka*“ ve Velkých Karlovicích je určena především pro rodiny s dětmi a měří zhruba 2,5 km a má celkem 10 zastavení. Nejdelší NS „*Naučná stezka Javorníky*“ představuje svým návštěvníkům historické a přírodovědné zajímavosti kolem hranic se SR.

Jednou z priorit Mikroregionu bylo vybudování cyklostezky Bečva, která má na území Hornovsacka celkovou délku 33 km a patří mezi vyhledávané cíle této oblasti. Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko se svým rázovitým stylem krajiny nabízí i velké množství rozmanitých cyklotras, ze kterých si vybere jak náročný biker na horském kole, tak i rodiny s dětmi. Pro vášnivé cykloturisty je připravená i nabídka cyklobusů a cyklovlaků, pomocí nichž lze přepravit kolo k nejzajímavějším výchozím bodům.

V roce 2010 bylo vybudováno v obci Velké Karlovice *Agrocentrum „Dvůr U kříže“*, které vzniklo modernizací a částečnou rekonstrukcí hospodářské usedlosti a je možno zde ubytovat 18–20 osob. V areálu usedlosti je možno vidět stádo koz a koní a dále se mohou návštěvníci seznámit i s tradiční zemědělskou výrobou, a to hlavně v letních měsících, při které mohou vidět sečení trav, sušení sena na kůlech či orání půdy. Statek je také výchozím bodem „*Jezdeckého okruhu Valašsko*“, jehož délka je 16 km a návštěvníci si mohou krásu Velkokarlovička vychutnat i z koňského hřbetu.

3.3.5 Kultura a kulturní akce

V obcích a městech Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko se obdobně jako na Hornolidečsku zachovala spousta tradic, řemesel a lidových obyčejů, které zpestřují život lidí během celého roku. V Mikroregionu působí i spousta národopisných a folklórních souborů, například Jasénka, Vsacan, Jaloveček a další. V řadě obcí Mikroregionu se i v současné době konají na začátku jara masopustní obchůzky s voděním medvěda a pochováváním basy. První květnový den jsou v obcích stavěny májky, které jsou pak posledního května slavnostně pokáceny. Ve městě Vsetín se každý druhý rok v červnu koná mezinárodní folklórní festival Vsetínský krpec. Během letních měsíců se v obcích pořádají tradiční poutě, dožínky či soutěže v sečení louk a také řemeslné jarmarky, například Sklářský jarmark v Karolince. Na

podzim se v některých obcích konají hody, které jsou spojeny například s voděním barana s hudbou a maskami. Začátek prosince je v mnoha obcích spojený s Mikulášskými obchůzkami. Podrobnější přehled jednotlivých kulturních akcí obsahuje příloha číslo 8.

3.4 Strategický dokument Mikroregionu Hornolidečsko

„*Strategický rozvojový plán Mikroregionu Vsetínsko*“, jehož zpracovatelem byla Regionální rozvojová agentura Východní Moravy, byl vydán v roce 2004. Dokument se skládá ze dvou částí – Strategie MAS Vsetínsko a Strategie Hornolidečsko. Strategie určena pro Mikroregion Hornolidečsko je zaměřena na podrobnou charakteristiku tohoto území, a to z hlediska životního prostředí, obyvatelstva, kultury, cestovního ruchu a infrastruktury. Dokument obsahuje strategickou vizi, která je tvořena pěti prioritními osami (RRA VM, 2004). Cíle prioritních os jsou v dokumentu vytyčeny následovně.

Ekonomický rozvoj: Cílem této prioritní osy je nastartování pozitivních trendů ekonomického rozvoje, vytváření podmínek pro rozvoj podnikání, účast podnikatelů při rozhodování ohledně rozvoje obcí a další.

Rozvoj cestovního ruchu: V oblasti cestovního ruchu je nutné vytvářet stále nové a nové nápady, tak aby byl daný region co nejvíce atraktivní a konkurenceschopný. Záměrem této prioritní osy je přilákání do Mikroregionu nové turisty a rekreanty, a to prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu, zlepšením propagace Hornolidečska, vybudováním cyklistických stezek či rozvojem agroturistiky.

Trvale udržitelný rozvoj venkova: V současné době stále dochází k stárnutí a vyliďňování venkovských oblastí, což je zapříčiněno odchodem mladých lidí do větších měst. Také zemědělství a drobné řemeslné výroby se potýkají s velkými potížemi. Proto účelem této prioritní osy je zlepšení podmínek v oblasti školství, zdravotní a sociální péče, vytvoření lepších podmínek pro kulturní a společenské vyžití.

Technická infrastruktura: Cílem této prioritní osy je zlepšení kvality regionálních a místních dopravních komunikací a dopravní dostupnosti, zkvalitnění ekologické infrastruktury či podpora investičních projektů, jejichž účelem je zlepšení stavu jednotlivých složek životního prostředí.

Životní prostředí: V posledních letech se klade velký důraz na ochranu životního prostředí, které je důležitým faktorem kvality života v regionu a hraje významnou roli pro volbu místa bydliště či pracoviště. Tato prioritní osa podporuje zvýšení ochrany před následky povodní, zlepšení úrovně nakládání s odpady a ochranu vodních toků a ovzduší.

3.5 Strategický dokument Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

Pro charakteristiku a následné zhodnocení strategického dokumentu Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko je použita „*Integrovaná strategie území Místní akční skupiny Valašsko-Horní Vsacko*“, a to z důvodu, že pro účely diplomové práce nebyl strategický dokument Mikroregionu poskytnut. Dokument byl vydán pro období let 2008–2013 a obsahuje podrobnou charakteristiku Mikroregionu a čtyři prioritní osy (Valašsko-Horní Vsacko, 2008). Cíle prioritních os jsou v dokumentu vytyčeny následovně.

Ekonomický rozvoj: Účelem této prioritní osy je rozšíření ekonomických aktivit pro vytvoření nových pracovních míst, podpora zemědělství a lesnictví jako nástroje pro obnovu venkova či rozvoj malého a středního podnikání na území Mikroregionu.

Rozvoj cestovního ruchu: Tato prioritní osa je zaměřena na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci ubytovacích a stravovacích zařízení, na zlepšení propagace Mikroregionu, a to prostřednictvím spolupráce obcí při tvorbě propagačních materiálů. Dále je účelem této prioritní osy zkvalitnění podmínek pro pěší turistiku a cykloturistiku pomocí vzniku nových turistických atraktivit, např. rozhleden, budováním nových odpočívadel v rámci pěších tras a cyklostezek a budování agroturistických zařízení s ohledem na tradice regionu.

Trvale udržitelný rozvoj venkova: Cílem této prioritní osy je zlepšení životní úrovně obyvatel a životního prostředí v Mikroregionu. Osa je také zaměřena na podporu modernizace výukových metod na ZŠ, a to v souladu s vývojem vzdělávání, na napojení škol na kulturní aktivity vycházející z tradičního folklóru, na zajištění občanského vybavení a služeb. K dalším aktivitám, jež spadají pod tuto prioritní osu, patří zajištění včasných změn územně plánovací dokumentace či podpora projektů kulturních a společenských akcí, které přispějí k rozvoji kultury a k obnově tradic a řemesel.

Rozvoj partnerství: V rámci této prioritní osy je podporováno společné setkávání veřejného a soukromého sektoru. Avšak hlavním cílem této prioritní osy je rozvoj přeshraniční spolupráce se Slovenskými partnery, a to v oblasti cestovního ruchu, kultury a technické a dopravní infrastruktury.

3.6 Zhodnocení plnění strategických dokumentů mikroregionů

Vize Strategie Hornolidečska stanovuje, aby na území Mikroregionu došlo k ekonomickému rozvoji, rozvoji CR, trvale udržitelnému rozvoji venkova a ke zlepšení technické infrastruktury a životního prostředí.

Z analýzy, která je obsahem podkapitoly 3.2.4, je zřejmé, že v oblasti CR došlo během posledních deseti let k velkému rozmachu. Byla zbudována „*Hornolidečská magistrála*“, která je vhodná jak pro pěší turistiku, tak i cykloturistiku a také bylo vybudováno agrocentrum v obci Prlov. Pozitivní vliv na rozvoj CR má i rostoucí počet kulturních akcí, které jsou často zaměřeny na tradiční zvyky a řemesla, což lze vidět v příloze číslo 7. Avšak negativní vliv na rozvoj CR Hornolidečska má nedostatek ubytovacích zařízení, a to jak hromadného, tak i soukromého typu. Řešením zvýšení kapacity ubytovacích zařízení by mohlo být zbudování dalších agrocenter či rekonstrukce a modernizace stávajících ubytovacích zařízení. Dalším nedostatkem Hornolidečska je chybějící cyklostezka, avšak během následujících tří let by měla být vybudována a zároveň napojena na cyklostezku Bečvu a Vlárů. Nedostačující je i poskytování turistických informací, protože v Mikroregionu jsou pouze dvě informační centra (dále IC), a to v Horním Lidči a na Pulčinách. Vhodné by bylo IC např. v obci Seninka, která je výchozím bodem k rozhledně Vartovna.

Trvale udržitelný rozvoj venkova byl podpořen projekty „*EU školám*“ a projektem na rekonstrukci zdravotního střediska ve Valašské Polance, které jsou blíže popsány v podkapitole 4.2. V oblasti technické infrastruktury došlo od roku 2004 zejména ke zlepšení situace odkanalizování a čištění odpadních vod, což přispělo i ke zlepšení životního prostředí. K dosažení priorit Strategie Hornolidečska přispěla i realizace šesti projektů, jejichž žadatelem byl přímo Mikroregion, z nichž pět bylo zaměřeno na podporu rozvoje CR a jeden na zlepšení životního prostředí, respektive ke zvýšení ochrany před následky povodní.

Priority strategického dokumentu Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko byly obdobné jako v dokumentu Hornolidečska. Jednalo se o podporu ekonomického rozvoje, rozvoje CR, trvale udržitelného rozvoje venkova a o rozvoj partnerství.

Z analýzy Mikroregionu, která je obsahem podkapitoly 3.3.4, je zřejmé, že velký důraz byl kladen především na rozvoj CR. Mikroregion má velký potenciál pro cestovní ruch, což je podpořeno i rostoucím počtem ubytovacích zařízení, a to zejména v obci Velké Karlovice. Území Mikroregionu je protkáno sítí turistických tras, které jsou velmi často doplněny naučnými stezkami. Obce a města Mikroregionu, jež se nachází na toku Vsetínského Bečvy, jsou propojeny cyklostezkou Bečva, která je často označována jako „*Královna cyklostezek Moravy*“. I v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko bylo vybudováno jedno agrocentrum, a to v obci Velké Karlovice. Centrum poskytuje svým návštěvníkům poznávání krás regionu i z koňského hřbetu. K rozvoji CR také přispívají realizované kulturní akce, které jsou často zaměřeny na místní zvyky a obyčeje či tradiční řemeslnou výrobu. Z výše

uvedeného lze soudit, že Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko má velmi kladný postoj k rozvoji ČR.

Pozitivní je i situace v oblasti životního prostředí, ve které došlo k zlepšení odkanalizování a čištění odpadních vod. Ve většině obcích a městech Mikroregionu, kromě obce Zděchov, byla vybudována kanalizační síť, která je zároveň napojena na čističku odpadních vod. Ke zkvalitnění životního prostředí přispěl taky projekt, v rámci kterého byl vybudován varovný systém ochrany před povodněmi.

Cíle prioritní osy „rozvoj partnerství“ byly v Mikroregionu dosaženy hlavně v rozvoji přeshraniční spolupráce se Slovenskou republikou. Celkem bylo v obcích a městech Mikroregionu realizováno za posledních deset let celkem 19 projektů přeshraniční spolupráce, jež přispěly k rozvoji ČR či k obnově tradic a folklóru. Tyto projekty jsou blíže popsány v příloze číslo 12.

Plnění prioritních os strategických dokumentů obou mikroregionů lze hodnotit kladně, a to v oblasti životního prostředí či technické infrastruktury. Pozitivně lze hodnotit i rozvoj cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko. Avšak Mikroregion Hornolidečsko by měl klást na rozvoj cestovního ruchu v následujících letech větší důraz, a to především ve zvýšení kapacity ubytovacích zařízení a ve vybudování více turistických informačních center, jejichž počet je v současné době na území Mikroregionu nedostačující.

Negativní je však v obou mikroregionech plnění prioritní osy „ekonomický rozvoj“. Míra registrované nezaměstnanosti v obcích a městech mikroregionů je poměrně vyšší než v celém Zlínském kraji. Vývoj počtu malých a středních podniků byl velmi obtížně zjištělný. Z údajů dostupných na Regionálním informačním servisu bylo zjištěno, že v posledních čtyřech letech se počet malých a středních podniků na území mikroregionů nezměnil, avšak v obcích a městech obou mikroregionů stále převažuje zemědělská, lesnická a rybářská činnost a zpracovatelský průmysl, který je pro tuto oblast typický. V budoucnu by podpora malých a středních podniků byla vhodná, protože by došlo zároveň k vytvoření nových pracovních míst, a tedy i ke snížení nezaměstnanosti. V novém programovacím období by mohly být zpracovány i projekty, jež by vedly ke zlepšení dopravní dostupnosti mikroregionů, a to jak z hlediska silniční, tak i železniční dopravy. Byla by vhodná modernizace stávajících železničních tratí, jež vedou přes mikroregiony, a především rekonstrukce některých vlakových zastávek, což by přispělo k zatraktivnění jednotlivých obcí a měst mikroregionů.

4 ROLE OBCÍ V ROZVOJI MIKROREGINŮ HORNOLIDEČSKO A VALAŠSKO-HORNÍ VSACKO

Od vstupu České republiky do Evropské unie má velký vliv na rozvoj obcí a měst možnost využívání spolufinancování projektů prostřednictvím finančních zdrojů EU, tedy strukturálních fondů EU a Kohezního fondu.

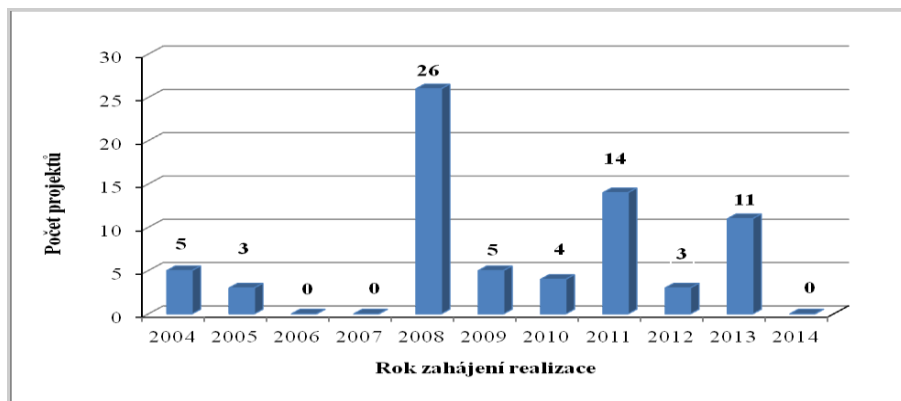
V této kapitola byla využita metodika získávání dat z projektového dokumentace a následná komparace zjištěných údajů. Kapitola obsahuje vývoj realizací projektů, jejich popis a následné zhodnocení.

4.1 Vývoj realizací projektů v Mikroregionech Hornolidečsko a Valašsko-Horní Vsacko

V následujících grafech 4.1 a 4.2 lze vidět vývoj realizovaných projektů, a to dle roku zahájení jednotlivých projektů v obcích Mikroregionu Hornolidečsko a Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko.

V obcích Mikroregionu Hornolidečsko bylo ve zkráceném programovacím období 2004–2006 a v minulém programovacím období 2007–2013 celkem realizováno 71 projektů. V letech 2004–2006 byla zahájena realizace pouze osmi projektů, u ostatních 63 projektů byla jejich realizace započata během let 2007 až 2013. V obcích Hornolidečska byla realizace projektů nejčastěji zahájena v roce 2008 a z celkového počtu se jednalo o 26 projektů. V dalších letech se počet započatých realizací projektů snižoval a v průměru se počet zahájených realizací pohyboval kolem sedmi projektů za rok.

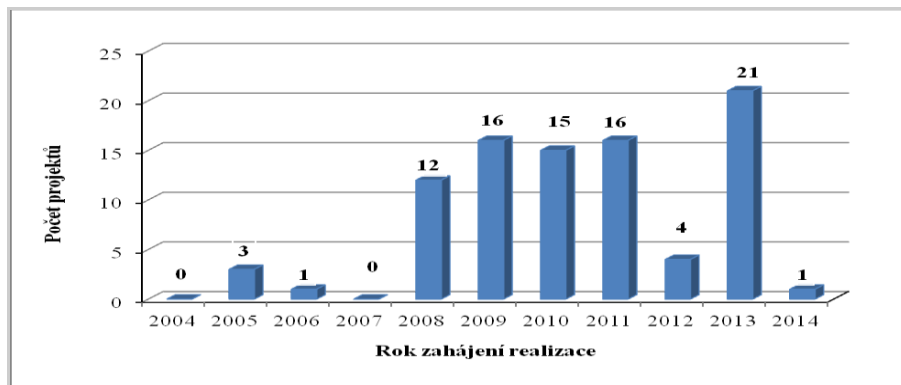
Graf 4.1: Vývoj realizací projektů v Mikroregionu Hornolidečsko

Zdroj: Vlastní zpracování

V Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko byl vývoj realizací projektů úplně jiný než v Mikroregionu Hornolidečsko. Ve zkráceném programovacím období byla realizace zahájena pouze u 4 projektů, avšak během let 2007–2014 byla započata realizace 85 projektů. Od roku 2007 měl vývoj realizací zvyšující se tendenci, přičemž realizace nejvíce projektů byla zahájena v roce 2013, tedy 21 projektů.

Graf 4.2: Vývoj realizací projektů v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Realizované projekty v obcích Mikroregionu Hornolidečsko

V obcích Mikroregionu Hornolidečsko bylo ve zkráceném programovacím období 2004–2006 a v minulém programovacím období 2007–2013 celkem realizováno 71 projektů. Tyto projekty vedly ke zlepšení životního prostředí, k přeshraniční spolupráci či k rozvoji venkova. Podrobnější přehled všech projektů, které byly v jednotlivých obcích tohoto Mikroregionu uskutečněny, obsahují přílohy číslo 9 a 10.

Obec Francova Lhota

Obec Francova Lhota a místní část Pulčín se nachází v jižní části Vsetínského okresu. Během let 2004–2013 bylo v obci realizováno celkem osm projektů, přičemž tabulka 4.1 obsahuje přehled odvětví, na které byly jednotlivé projekty zaměřeny.

Ve zkráceném období byl ve Francově Lhotě realizován pouze jeden projekt s názvem „Krajinářská úprava a vybavení veřejného tábořiště na Pulčíně“. Cílem projektu byla modernizace, úprava a dovybavení zázemí tohoto veřejného tábořiště, které je jediným oficiálně schváleným tábořištěm v CHKO Beskydy. Projekt také přispěl k ochraně životního prostředí chráněné oblasti a k podpoře cestovního ruchu a přilákáním více návštěvníků a turistů do této oblasti.

V minulém programovacím období 2007–2013 bylo ve Francově Lhotě realizováno sedm projektů, z nichž jeden byl uskutečněn prostřednictvím Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko. Tento projekt „Školící a informační centrum na hranici ČR-SR Pulčín“ spočíval v rekonstrukci budovy bývalé školy v místní části Pulčín, ve které bylo vybudováno informační centrum pro turisty, a to z důvodu, že Pulčín patří mezi velmi oblíbenou turistickou oblast. Projekt s názvem „Polyfunkční sportovní areál ve Francově Lhotě“, který byl realizován v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava (dále ROP SM), byl zaměřen na rozvoj venkova, přičemž jeho hlavním cílem bylo zlepšení infrastruktury pro tělesnou výchovu žáků místní ZŠ a zároveň přispěl k rekreačnímu sportovnímu vyžití občanů obce. Ochrana životního prostředí byla podpořena dvěma projekty, které byly realizovány prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí (dále OPŽP), přičemž tyto projekty vedly k úsporám energie budovy mateřské školy v obci.

Tab. 4.1: Zaměření projektů dle odvětví v obci Francova Lhota

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Cestovní ruch	2	9.047.716,00
2.	Správa	2	985.540,00
3.	Životní prostředí	2	5.656.694,00
4.	Sociální infrastruktura	1	22.018.146,00
5.	Vzdělávání	1	973.567,00
Celkem		8	38.681.663,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Horní Lideč

Obec Horní Lideč je považována za přirozené centrum Mikroregionu Hornolidečsko a během minulých dvou programovacích období bylo v obci realizováno celkem dvanáct projektů. Zaměření projektů dle odvětví obsahuje tabulka číslo 4.2.

Tři projekty byly uskutečněny již v programovacím období 2004–2006 a přispěly zejména ke zvýšení atraktivnosti obce z hlediska cestovního ruchu. V rámci programu Interreg IIIA ČR-Slovensko bylo vybudováno „Česko-Slovenské regionální informační a společenské centrum“, které slouží k uspokojování nároků současných návštěvníků regionu. Dalším projektem realizovaným v tomto programovacím období byl projekt „Relaxační a turistické centrum Hornolidečska“, přičemž tento projekt přispěl ke zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu a zároveň i k prodloužení turistické sezóny. Na tento projekt volně navázal projekt „Využití obnovitelných zdrojů pro Relaxační

a turistické centrum Hornolidečska“, jenž byl zaměřen na využití energie z obnovitelných zdrojů v tomto centru.

V minulém programovacím období bylo v obci realizováno devět projektů, které přispěly jak k ochraně životního prostředí a k úspoře energií, tak i k rozvoji venkova. Projekt s názvem „Rozšíření služeb rekreačního areálu Horní Lideč“ vedl k rozšíření pestrosti nabídky aktivního trávení dovolené v Rekreačním areálu Horní Lideč, tedy k rozvoji cestovního ruchu a zvýšení konkurenceschopnosti regionu. Projekt „Výcvikové středisko dobrovolných hasičů v Horním Lidči“ přispěl především ke zkvalitnění podmínek pro rozvoj činnosti jednotek SDH ve Zlínském kraji a zároveň i k rozvoji venkova. Dva projekty, jež vedly k ochraně životního prostředí, byly zaměřeny na snížení využívání energií, a to prostřednictvím zateplení budov nepodnikatelské sféry. V rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-SR byl uskutečněn projekt s názvem „Česko-Slovenský pohyblivý betlém“, který přispěl k zefektivnění tohoto příhraničního regionu a zároveň k přilákání turistů do této oblasti.

Tab. 4.2: Zaměření projektů dle odvětví v obci Horní Lideč

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Cestovní ruch	5	46.423.894,40
2.	Správa	2	425.540,00
3.	Životní prostředí	2	4.983.054,00
4.	Vzdělávání	2	2.426.953,00
5.	Sociální infrastruktura	1	27.681.222,00
Celkem		12	81.940.663,40

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Lačnov

V obci Lačnov byly realizovány projekty pouze v programovacím období 2007–2013 a celkem se jednalo o devět projektů. Prostřednictvím OPŽP bylo uskutečněno pět projektů, které přispěly hlavně k podpoře životního prostředí v obci a jejímu okolí a zároveň ke zkrášlení budov nepodnikatelské sféry. Dále byly tyto projekty zaměřeny na zkvalitnění nakládání s odpady a rekonstrukci zeleně na území obce. Díky projektu s názvem „Hasičské komunitní centrum v Lačnově“, kdy byla zrekonstruována budova, jež původně sloužila pouze požární složce, došlo k vytvoření centra pro občany. Rozčlenění projektů dle odvětví, na které byly zaměřeny, obsahuje tabulka 4.3.

Tab. 4.3: Zaměření projektů dle odvětví v obci Lačnov

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	5	14.898.086,00
2.	Správa	2	641.540,00
3.	Sociální infrastruktura	1	9.998.245,00
4.	Vzdělávání	1	527.563,00
Celkem		9	26.065.434,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Leskovec

Na území obce Leskovec byly v programovacím období 2007–2013 realizovány celkem čtyři projekty. Projekt s názvem „*Interaktivní škola*“ přispěl k modernizaci výuky na místní základní škole. Projekt „*Stavební úpravy základní a mateřské školy*“, který byl uskutečněn v rámci OPŽP, vedle k úsporám energie, a to u budovy MŠ a ZŠ. Tabulka 4.4 obsahuje zaměření projektů dle odvětví, jež byly realizovány v obci Leskovec.

Tab. 4.4: Zaměření projektů dle odvětví v obci Leskovec

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Správa	2	508.540,00
2.	Vzdělávání	1	471.659,00
3.	Životní prostředí	1	2.917.174,00
Celkem		4	3.897.373,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Lidečko

Obec Lidečko byla v oblasti realizace projektů aktivní v obou minulých programovacích obdobích, přičemž bylo v obci uskutečněno celkem sedm projektů.

V roce 2005 byla zahájena realizace projektu „*Informační, kulturní a společenské centrum u Čertových skal*“, který byl uskutečněn v rámci dotačního programu Interreg IIIA ČR-Slovensko. Cílem projektu bylo vybudování informačního centra včetně bezbariérového přístupu v motorestu, který se nachází v blízkosti turisticky oblíbených Čertových skal. Projekt vedl ke zvýšení návštěvnosti, k rozšíření turistických míst a zlepšení zázemí pro pořádání kulturních akcí.

V programovacím období 2007–2013 bylo uskutečněno na území obce šest projektů. Významným i finančně velmi náročným projektem, který byl v obci realizován, byl projekt

s názvem „*Víceúčelový nízkoenergetický komplex pro všechny generace - Lidečko*“. Impulzem pro uskutečnění tohoto projektu bylo to, že v obci chyběl sál pro pořádání kulturních a společenských akcí, proto projekt přispěl zejména ke zlepšení podmínek pro konání různých akcí. Díky projektu také vznikly prostory pro činnost neziskových organizací, jež působí v obci. Dva projekty byly realizovány v rámci OPŽP, z nichž jeden přispěl ke snížení energetické náročnosti, a to u objektu sportovního areálu Lidečko. Projekt „*Protipovodňové opatření Lidečko*“ už, jak plyne z názvu, nepřispěl ke snižování využívání energií, ale jeho záměrem bylo zpracování digitálního povodňového plánu a instalace zařízení varovného a informačního systému v obci. Tabulka 4.5 obsahuje zaměření projektů dle jednotlivých odvětví.

Tab. 4.5: Zaměření projektů dle odvětví v obci Lidečko

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Správa	2	1.106.540,00
2.	Životní prostředí	2	3.816.965,00
3.	Cestovní ruch	1	2.484.764,00
4.	Sociální infrastruktura	1	45.315.627,00
5.	Vzdělávání	1	682.359,00
Celkem		7	53.406.255,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Lužná

V obci Lužná bylo celkově realizováno šest projektů, a to jak ve zkráceném programovacím období 2004–2006, tak i v minulém programovacím období 2007–2013.

V letech 2004–2006 byl uskutečněn projekt pod názvem „*Sportovní areál Lužná*“, který přispěl hlavně ke zlepšení trávení volného času jak občanů Lužné, tak i občanů z okolních obcí. Cílem projektu bylo vybudování víceúčelového hřiště, které slouží k provozování tenisu, volejbalu, nohejbalu, hokejbalu a hokeje. Vybudování areálu také přispělo ke zvýšení atraktivnosti tohoto příhraničního regionu pro jeho návštěvníky.

V programovacím období 2007–2013 byly v rámci OPŽP realizovány tři projekty, z nichž dva přispěly ke snížení energetické náročnosti budov nepodnikatelské sféry, přičemž se jednalo o budovy místní základní školy a mateřské školy. Další projekt, který byl realizován prostřednictvím tohoto operačního programu, vedl ke snížení imisní zátěže v obci, a to díky zakoupení samosběrného zametacího vozidla, které lze využívat jak k pravidelnému, tak i nárazovému čištění komunikací. Rozčlenění projektů dle odvětví lze vidět v tabulce 4.6.

Tab. 4.6: Zaměření projektů dle odvětví v obci Lužná

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	3	42.155.061,00
2.	Správa	2	596.540,00
3.	Cestovní ruch	1	1.995.630,00
Celkem		6	44.747.231,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Pozdětchov

Na území obce Pozdětchov byly realizovány projekty pouze v minulém programovacím období 2007–2013. Celkem byly v obci uskutečněné čtyři projekty. Nejvýznamnější byly dva projekty, jež byly realizovány v rámci Operačního programu Životní prostředí. Ty přispěly ke snížení úspor energie, a to u budovy obecního úřadu, a ke zlepšení stavu přírody a krajiny pomocí realizace dvou průzkumných vrtů v obci. Tabulka 4.7 obsahuje členění projektů dle jednotlivých odvětví.

Tab. 4.7: Zaměření projektů dle odvětví v obci Pozdětchov

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	2	2.949.631,00
2.	Správa	1	68.540,00
3.	Vzdělávání	1	392.470,00
Celkem		4	3.410.641,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Střelná

V minulých programovacích obdobích, tedy v letech 2004–2013, bylo na území obce Střelná realizováno pět projektů.

Ve zkráceném programovacím období 2004–2006 byl uskutečněn pouze jeden projekt „*Sportovní areál Střelná*“, a to v rámci programu Interreg IIIA ČR-Slovensko. Realizací projektu bylo vybudováno víceúčelové hřiště, které je určeno pro trávení volného času všech věkových kategorií, avšak zejména pro děti a mládež. Vybudování areálu přispělo ke zvýšení atraktivnosti obce pro domácí, ale i zahraniční návštěvníky.

Projekty, které obec realizovala v minulém programovacím období 2007–2013, byly celkem čtyři, z nichž jeden byl uskutečněn v rámci OPŽP. Tento projekt byl realizován za účelem úspor energie kulturního domu. Členění projektů dle jednotlivých odvětví, na které byly zaměřeny, lze vidět v tabulce 4.8.

Tab. 4.8: Zaměření projektů dle odvětví v obci Střelná

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Správa	2	580.540,00
2.	Cestovní ruch	1	2.700.656,00
3.	Vzdělávání	1	423.543,00
4.	Životní prostředí	1	2.406.065,00
Celkem		5	6.110.804,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Študlov

Obec Študlov realizovala projekty ve zkráceném programovacím období 2004–2006 i v programovacím období 2007–2013. Tabulka 4.9 obsahuje zaměření projektů dle jednotlivých odvětví.

Z celkového počtu čtyř projektů byl jeden uskutečněn ve zkráceném programovacím období. Tento projekt s názvem „*Sportovně turistický areál Študlov*“ přispěl k rekonstrukci a vybavení objektu turistické ubytovny a ke zpevnění ploch i víceúčelového hřiště ve sportovně-turistickém areálu. Přínosem projektu je možnost pořádání sportovních, kulturních a společenských akcí v areálu a také přispívá ke zkvalitnění života obyvatel obce.

V minulém programovacím období byly v obci uskutečněny celkem tři projekty, z nichž finančně nejnáročnější byl realizován prostřednictvím OPŽP. V rámci projektu „*Stavební úpravy budovy občanské vybavenosti Študlov*“ došlo k zateplení obvodového zdiva a opravy podlahy této budovy.

Tab. 4.9: Zaměření projektů dle odvětví v obci Študlov

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Cestovní ruch	1	3.475.470,00
2.	Správa	1	68.540,00
3.	Vzdělávání	1	433.000,00
4.	Životní prostředí	1	1.052.632,00
Celkem		4	5.029.642,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Valašská Polanka

Na území obce Valašská Polanka byly projekty realizovány pouze v minulém programovacím období 2007–2013. Projekty rozčleněné dle jednotlivých odvětví obsahuje tabulka 4.10. Účelem projektu s názvem „*Spádové zdravotní středisko ve Valašské Polance*“

bylo zlepšení dostupnosti a kvality zdravotní péče nejen pro občany Valašské Polanky, ale i pro občany okolních obcí – Prlov, Pozděchov, Seninka, Lužná a Leskovec. Původní zdravotní středisko se nacházelo v nevyhovujících prostorách kulturního domu ve druhém podlaží, což neumožňovalo bezbariérový přístup. Po realizaci projektu bylo středisko umístěno v přízemní části domu kultury tak, aby bylo přístupné i pro imobilní a starší občany. Zároveň došlo k rekonstrukci podkrovních prostorů, přičemž vznikly prostory, které slouží jako zázemí pro lékaře, místní zájmové složky a potřeby obce. Dva projekty byly uskutečněny v rámci OPŽP. Cílem projektu „Komunitní kompostárna Valašská Polanka“ bylo zřízení kompostárny k separaci biologicky rozložitelného odpadu, který pochází z úprav veřejného prostranství obce i ze soukromých pozemků. Vzniklý kompost je vrácen na obecní plochy, ale i obyvatelům na zahrady. Další projekt, jenž byl realizován v rámci tohoto operačního programu, přispěl k úsporám energie, a to u budovy obecní základní školy.

Tab. 4.10: Zaměření projektů dle odvětví v obci Valašská Polanka

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	2	13.676.618,00
2.	Sociální infrastruktura	1	18.767.370,00
3.	Správa	1	68.540,00
4.	Vzdělávání	1	1.460.718,00
Celkem		5	33.973.246,00

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích Prlov, Seninka, Ústí u Vsetína, Valašská Senice a Valašské Příkazy byly realizovány maximálně dva projekty, jejichž podrobnější přehled obsahuje příloha číslo 9. Jednalo se hlavně o projekty uskutečněné v rámci Integrovaného operačního programu (dále IOP), které přispěly k vybudování kontaktního místa CzechPOINTu.

4.3 Zhodnocení projektů realizovaných v obcích Mikroregionu Hornolidečsko

V obcích Mikroregionu Hornolidečsko bylo realizováno v minulých programových obdobích 2004–2006 a 2007–2013 celkem 89 projektů, jejichž podrobný přehled obsahují přílohy číslo 9 a 10, přičemž doba realizace projektů se pohybovala během let 2004–2014. I když k 1. 1. 2014 začalo nové programovací období 2014–2020, stále probíhá realizace projektů v rámci programovacího období 2007–2013, protože platí tzv. pravidlo

N+2, což znamená, že závazek členské země přijatý vůči Evropské komisi musí být splněn do dvou let od přijetí tohoto závazku.

Z celkového počtu projektů bylo 23 uskutečněno v rámci Integrovaného operačního programu, jelikož byly tyto projekty realizované téměř ve všech obcích, nebyly výše popsány. Ve všech obcích Mikroregionu Hornolidečsko byl realizován projekt s názvem „*Typový projekt – CzechPOINT*“, který byl uskutečněn právě v rámci IOP. Realizace těchto projektů přispěla k vybudování přístupového místa pro komunikaci s informačními systémy veřejné správy a k zřízení kontaktního místa veřejné správy, tedy místního pracoviště pro CzechPOINT. Především se jednalo o pořízení technického a technologického vybavení místních pracovišť. V rámci Operačního programu Životní prostředí bylo uskutečněno celkem 22 projektů. Nejčastěji byly tyto projekty zaměřeny na zateplení budov nepodnikatelské sféry, čímž přispěly k úspoře energie a k ochraně životního prostředí. Realizované projekty neměly dopad pouze na životní prostředí, došlo zároveň k zpříjemnění prostředí, což má pozitivní vliv hlavně na občany jednotlivých obcí. Deset projektů, jež byly uskutečněny prostřednictvím Operačního projektu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, přispěly ke zlepšování podmínek pro vzdělávání na základních školách, čehož má být dosaženo pomocí metodického vzdělávání a podpůrných kurzů pedagogických pracovníků či tvorbou a následným používáním nových metodických pomůcek a učebních materiálů ve výuce. Finančně nejnáročnější projekty, jejichž rozpočet dosáhl výše 127.722.279,00 Kč, byly realizovány v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava a zpravidla přispěly k rozvoji venkova z hlediska cestovního ruchu. Šest obcí Mikroregionu Hornolidečsko bylo partnery v rámci projektů, jež byly realizovány prostřednictvím Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-SR. Celkem bylo v letech 2004–2013 uskutečněno devět projektů přeshraniční spolupráce, které přispěly hlavně k rozvoji cestovního ruchu.

Na všechny projekty bylo celkem vynaloženo 253.868.257,00 Kč, přičemž byly projekty v průměru spolufinancovány ze strukturálních fondů EU a Kohezního fondu z 80 % a celkem se míra spolufinancování vyšplhala na 178.882.453,00 Kč.

Nejčastějším zdrojem financování byl ERDF, prostřednictvím kterého bylo spolufinancováno celkem 39 projektů. Pomocí Kohezního fondu bylo spolufinancováno 22 projektů. Deset projektů bylo realizováno prostřednictvím ESF, jednalo se hlavně o projekty, jež přispěly ke zlepšení vzdělávání na místních základních školách.

Z hlediska členění projektů dle odvětví bylo v jednotlivých obcích Mikroregionu nejvíce projektů zaměřeno na podporu plnění funkcí veřejné správy, a to z 32 %. Dále bylo

31 % projektů zaměřeno na zlepšení životního prostředí, 16 % projektů přispělo k rozvoji cestovního ruchu, 14 % projektů vedlo ke zlepšení vzdělávání a 7 % projektů přispělo ke zlepšení sociální infrastruktury, což je obsaženo v tabulkách 4.1 až 4.10.

V novém programovacím období by mohly jednotlivé obce klást větší důraz na zlepšení poskytování zdravotní péče, a to prostřednictvím zbudování dalších prostor pro lékaře, aby lidé nemuseli za lékařskou péčí dojíždět. Dále by se obce měly více zaměřit na rozvoj cestovního ruchu, a to zejména na zkvalitnění stravovacích a ubytovacích zařízení.

4.4. Realizované projekty v obcích Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

V jednotlivých obcích a městech Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko bylo v minulých programovacích obdobích celkem realizováno 89 projektů. Nejčastěji tyto projekty přispěly k rozvoji cestovního ruchu či ke zlepšení životního prostředí. Přílohy číslo 11 a 12 obsahují podrobné členění projektů, které byly uskutečněny na území tohoto Mikroregionu.

Obec Bystřička

Obec Bystřička se stala členem Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko až v roce 2009 a je tedy nejmladším členem Mikroregionu. V obci byly jednotlivé projekty realizovány pouze v minulém programovacím období 2007–2013, jejichž přehled dle odvětví obsahuje tabulka 4.11. Z celkového počtu sedmi projektů bylo pět uskutečněno prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí. Tyto projekty byly hlavně zaměřeny na úsporu energií, a to u budov nepodnikatelské sféry. Účelem projektu „*Bystřička - kanalizace a ČOV*“ byla výstavba nové mechanicko-biologické ČOV, která přispěla k odvádění splaškových vod ze staveb v obci na centrální čistírnu odpadních vod. Projekt „*Rekultivace skládky PDO Bystřička*“ vedl ke zlepšení nakládání s odpady v této obci.

Tab. 4.11: Zaměření projektů dle odvětví v obci Bystřička

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	5	95.799.070,98
2.	Správa	2	540.540,00
Celkem		7	96.339.610,98

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Halenkov

Na území obce Halenkov bylo celkem realizováno dvanáct projektů, a to v programovacím období 2007–2013. Přehled členění projektů dle odvětví obsahuje tabulka 4.12. Opět bylo z celkového počtu nejvíce projektů realizováno prostřednictvím OPŽP, které se týkaly zejména zateplování nepodnikatelských budov či dostavbě kanalizace a vodovodu v obci. Významným projektem, který přispěl k rozvoji cestovního ruchu v obci, je projekt „Sportovně-zábavní park Halenkov“, jehož účelem bylo vybudování bezbariérového celoročně využitelného sportovně zábavního parku v obci, který je určen pro návštěvníky, turisty a obyvatele Horního Vsacka. Projekt byl dokončen v lednu loňského roku a během prvního roku provozu jej navštívilo 41 939 návštěvníků. Prostřednictvím OP Přeshraniční spolupráce ČR-SR byly realizovány tři projekty, z nichž dva přispěly k poznání kraje a mají za úkol seznámit návštěvníky s kulturou, tradicemi a zvyky jednotlivých regionů, a to na obou stranách hranice. Projekt s názvem „Javorník - ochrana a bezpečie bez hranic“ vedl ke společné ochraně ŽP v oblasti Javorníků a k vytvoření bezpečných podmínek pro obyvatele a návštěvníky tohoto území.

Tab. 4.12: Zaměření projektů dle odvětví v obci Halenkov

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)	Rozpočet celkem (v EUR)
1.	Životní prostředí	5	43.047.984,00	-
2.	Vzdělávání	4	1.745.980,00	80.303,72
3.	Cestovní ruch	1	11.254.714,00	-
4.	Integrovaný záchranný systém	1	-	472.135,00
5.	Správa	1	1.236.000,00	-
Celkem		12	57.28.678,00	552.438,72

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Hovězí

Obec Hovězí v programovacím období 2007–2013 byla žadatelem osmi projektů. V rámci Regionálního operačního programu Střední Morava byly uskutečněny dva projekty, jež přispěly k rozvoji obce hlavně v oblasti zlepšení sociální infrastruktury.¹¹ Projekt „Stavební úpravy MŠ Hovězí“ byl realizován z důvodu rostoucí poptávky po službách

¹¹ Sociální infrastruktura – je pojem, který v sobě zahrnuje služby a aktivity, které je možné v daném místě občanům nabídnout. Má značný vliv na trvale udržitelný rozvoj území, tedy na kvalitu a harmoničnost prostředí dané oblasti.

mateřské školy. Cílem projektu byly stavební úpravy MŠ za účelem zvýšení kapacity, technické úrovně a zlepšení integrace zdravotně postižených dětí. Projekt přispěl také k vytvoření jednoho pracovního místa. Projekt s názvem „*Středisko zájmových a volnočasových aktivit v obci Hovězí*“ přispěl k uspokojování zvyšujících se nároků obyvatel na kvalitu zázemí pro trávení volného času. I v obci Hovězí bylo nejvíce projektů realizováno v rámci OPŽP za účelem úspor energie u budov nepodnikatelské sféry. Následující tabulka 4.13 obsahuje členění projektů dle jednotlivých odvětví.

Tab. 4.13: Zaměření projektů dle odvětví v obci Hovězí

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	3	4.858.585,00
2.	Sociální infrastruktura	2	18.921.933,00
3.	Správa	2	772.940,00
4.	Vzdělání	1	1.473.818,00
Celkem		8	26.027.276,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Huslenky

Obec Huslenky realizovala v minulém programovacím období 2007–2013 celkem osm projektů, které byly spolufinancovány z finančních zdrojů Evropské unie. Jednalo se především o projekty uskutečněné prostřednictvím OPŽP, které v obci přispěly zejména k zlepšení tepelně technických vlastností budov a ke zkvalitnění nakládání s odpady. Dva projekty byly uskutečněny v rámci OP přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko a vedly k vybudování nového sportovního areálu a k rekonstrukci zahrady, a to v objektu místní základní školy. Sportovní areál mohou v odpoledních hodinách využívat i občané či návštěvníci obce. Přeshraničními partnery těchto projektů byly obce Babín a Jasenica. V tabulce 4.14 lze vidět zaměření projektů dle jednotlivých odvětví.

Tab. 4.14: Zaměření projektů dle odvětví v obci Huslenky

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)	Rozpočet celkem (v EUR)
1.	Vzdělávání	3	702.622,00	90.317,29
2.	Životní prostředí	3	15.383.934,00	-
3.	Správa	2	956.540,00	-
Celkem		8	17.043.096,00	90.317,29

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Janová

Obec Janová je nejmenší obcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko, ve které byly realizovány pouze čtyři projekty. Tabulka 4.15 obsahuje členění realizovaných projektů dle jednotlivých odvětví. Prostřednictvím projektu „*Tvorba vzdělávacích materiálů pro 21. století*“ byla jedna z učeben místní základní školy zcela vybavena počítači. Dva projekty byly realizovány v rámci OPŽP a přispěly ke snížení spotřeby tepla na vytápění budovy základní školy a budovy obecního úřadu.

Tab. 4.15: Zaměření projektů dle odvětví v obci Janová

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)
1.	Životní prostředí	2	4.495.441,00
2.	Správa	1	93.927,00
3.	Vzdělání	1	381.424,00
Celkem		4	4.970.792,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Město Karolinka

Do roku 1998 byla Karolinka pouze obcí, až v tomto roku získala statut města a je tak po Zubří druhým nejmladším městem Valašska. Na území města Karolinka byly během zkráceného programovacího období 2004–2006 realizovány tři projekty a během minulého programovacího období 2007–2013 bylo městem uskutečněno patnáct projektů.

Projekty, jež spadaly pod program Interreg IIIA ČR-Slovensko, byly realizovány za účelem podpory vzájemných společných vztahů mezi obyvateli sousedských zemí se zaměřením na sportovní aktivity a přispěly k zatraktivnění území pro turistický a cestovní ruch. Podobně i projekt „*SKI – AREÁL Karolinka*“ byl realizován za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu obce.

V minulém programovacím období bylo nejvíce projektů realizováno prostřednictvím Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko, z nichž pět bylo zaměřeno na podporu přeshraniční spolupráce v oblasti integrovaného záchranného systému a krizového řízení, na zvýšení technické a organizační úrovně společné ochrany obyvatelstva a přírodního dědictví v příhraničních krajích. Projekt „*Javorníky - brána ke spolupráci v oblasti cestovního ruchu, Karolinka (ČR) - Papradno (SR)*“ přispěl k podpoře cestovního ruchu v daných oblastech. Specifickými cíli tohoto projektu bylo zejména vytvoření moderních propagačních materiálů s prezentací Karolinky a Papradna (SR), které vycházejí z tradic,

historie a kultury obou regionů s provázáním nabídky služeb místních podnikatelů. Dále byly na území města Karolinka realizovány čtyři projekty z OPŽP, jež vedly hlavně ke zkvalitnění nakládání s odpady či opět ke snížení energetické náročnosti budov nepodnikatelské sféry. Projekt „*Modernizace SKI areálu v Karolině*“ po své realizaci přispěl jak k rozvoji cestovního ruchu, tak i k vytvoření nového pracovního místa. Tento projekt byl uskutečněn prostřednictvím ROP Střední Morava, stejně jako projekt „*Revitalizace a rozšíření zastávkového stání v Karolině*“, jehož cílem bylo vybudování bezbariérových zastávkových stání s přístřeškem v centru města. Celkový přehled projektů dle odvětví obsahuje tabulka 4.16.

Tab. 4.16: Zaměření projektů dle odvětví ve městě Karolinka

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)	Rozpočet celkem (v EUR)
1.	Cestovní ruch	5	9.292.000,00	11.541.181,00
2.	Integrovaný záchranný systém	4	-	1.094.360,42
3.	Životní prostředí	4	22.178.470,00	-
4.	Správa	2	942.140,00	-
5.	Vzdělání	2	1.124.866,00	20.989,00
6.	Doprava	1	2.936.762,00	-
Celkem		18	36.474.238,00	12.656.530,42

Zdroj: Vlastní zpracování

Městys Nový Hrozenkov

Na území Nového Hrozenkova byly realizovány projekty pouze v programovacím období 2007–2013 a celkem jich bylo uskutečněno jedenáct. Následující tabulka 4.17 obsahuje přehled projektů dle jednotlivých odvětví, z které lze vidět, že podobně jako u předchozích obcí, tak i v Novém Hrozenkově bylo nejvíce projektů realizováno na podporu ochrany životního prostředí, jež opět přispěly zejména ke snížení energetické náročnosti budov nepodnikatelské sféry či ke snížení znečištění vod. Jako nejvýznamnější projekt, který byl na území městysu realizován v rámci ROP SM, lze považovat projekt s názvem „*Modernizace sportovně rekreačního areálu přírodního koupaliště Nový Hrozenkov*“. Díky uskutečnění projektu došlo k provedení stavebních úprav areálu koupaliště, jež vedly k jeho modernizaci a k zajištění provozuschopnosti dle platných právních předpisů. Realizací projektu vznikl stylově upravený sportovně-rekreační areál přírodního koupaliště, jenž přispěl k rozvoji podnikatelských i nepodnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu. Dalším projektem, který byl realizován prostřednictvím ROP SM, byl projekt s názvem „*Rozšíření*

služeb mateřské školy v Novém Hrozenkově“. Důvodem uskutečnění tohoto projektu byla nedostačující kapacita původní MŠ. V rámci projektu došlo k rekonstrukci prostorů objektu, přičemž byly vytvořeny i prostory pro novou třídu. Zároveň projekt přispěl k vytvoření nového pracovního místa a k rozvoji sociální infrastruktury. Nový Hrozenkov je partnerem přeshraničního projektu „Rekonštrukcia cesty č. III/04912 Lazy pod Makytou, Čertov (SR) – Javorníky (ČR)“, jehož cílem byla rekonstrukce již zmíněné cesty. Realizace tohoto projektu přispěla nejen ke zlepšení dopravní infrastruktury, ale také k rozvoji cestovního ruchu.

Tab. 4.17: Zaměření projektů dle odvětví ve městysu Nový Hrozenkov

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)	Rozpočet celkem (v EUR)
1.	Životní prostředí	5	33.712.213,00	-
2.	Správa	2	890.540,00	-
3.	Doprava	1	-	1.573.992,44
4.	Cestovní ruch	1	37.898.319,00	-
5.	Sociální infrastruktura	1	4.607.099,00	-
6.	Vzdělání	1	1.089.944,00	-
Celkem		11	78.198.115,00	1.573.992,44

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Velké Karlovice

Velké Karlovice jsou typickou valašskou obcí, která disponuje s nespočtem množstvím sportovních a rekreačních areálů, a proto má velký turistický potenciál. Na území obce byly realizované projekty jak ve zkráceném, tak i minulém programovacím období, bylo jich dohromady čtrnáct. Tabulka 4.18 obsahuje zaměření projektů dle odvětví.

Ve zkráceném programovacím období 2004–2006 byl uskutečněn jeden projekt „Velkokarlovice - ráj aktivní dovolené, Marketingová podpora rozvoje turistického ruchu Velkokarlovice“. Už z názvu tohoto projektu vyplývá, že byl zaměřen na rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Cílem projektu bylo zvýšení informovanosti veřejnosti o turistických možnostech v tomto regionu za účelem zvýšení jeho návštěvnosti, což má mít i pozitivní vliv na ekonomický rozvoj regionu, a to v podobě snížení nezaměstnanosti a zvýšení životní úrovně obyvatel.

V minulém programovacím období bylo realizováno celkem třináct projektů, přičemž čtyři z nich byly uskutečněny za účelem zkvalitnění životního prostředí. Dva projekty byly uskutečněny v rámci ROP Střední Morava, přičemž jeden z nich přispěl k rekonstrukci úseku

silnice II/487. Druhý projekt, jenž spadal pod ROS Střední Morava, nese název „*Stavební úpravy koupaliště ve Velkých Karlovicích a parkoviště u koupaliště*“, byl realizován v souladu s rozvojovými strategiemi území Horního Vsacka a podpořil rozvoj cestovního ruchu Velkokarlovicka. K rozvoji cestovního ruchu přispěl i projekt „*Agrocentrum Dvůr U kříže*“, jehož realizace přispěla ke zlepšení podmínek pro hipoturistiku a agroturistiku. Obec Velké Karlovice se stala i přeshraničním partnerem tří projektů, jež byly realizovány díky Operačnímu programu přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko. Jednalo se o projekty, které především přispívají k rozvoji cestovního ruchu a zachování tradic území. Cílem projektu „*Děti, písničky a tance neznají hranice*“ byla obnova a zachování kulturních tradic a zvyků především v oblasti lidových tanců a písní z Makova (SR) a Velkých Karlovic. Dále projekt podpořil vytvoření lepších podmínek pro práci dětských folklórních souborů na obou školách a zároveň jejich vybavení folklórními kroji a hudebnímu nástroji. Obec Velké Karlovice byla v rámci dalších dvou projektů realizovaných prostřednictvím tohoto OP pouze přeshraničním partnerem, a tedy přispěla k jejich uskutečnění.

Tab. 4.18: Zaměření projektů dle odvětví v obci Velké Karlovice

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)	Rozpočet celkem (v EUR)
1.	Cestovní ruch	5	54.073.676,00	54.482,05
2.	Životní prostředí	4	13.476.293,00	-
3.	Správa	2	640.940,00	-
4.	Vzdělání	2	1.215.309,00	85.523,00
5.	Doprava	1	13.692.061,00	-
Celkem		14	83.098.279,00	140.005,05

Zdroj: Vlastní zpracování

Město Vsetín

Projekty realizovány na území města Vsetín nebyly v rámci diplomové práce podrobněji řešeny, a to z důvodu, že cílem práce je především vyhodnocení role jednotlivých menších obcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko.

Ve zkráceném programovacím období 2004–2006 bylo na území města realizováno celkem třináct projektů, které přispěly například k rozvoji cestovního ruchu, k vytvoření komunitního a vzdělávacího centra v prostorách městské knihovny či k vybudování dětského bezbariérového centra.

V minulém programovacím období 2007–2013 bylo na území města Vsetín uskutečněno dohromady 128 projektů. Nejvíce projektů bylo realizováno v rámci

Integrovaného operačního programu, které přispěly hlavně k uskutečnění stavebních úprav bytových domů ve městě. Zpravidla se jednalo o výměnu oken, zateplení fasády a dalších úprav. Zhruba 25 % projektů bylo realizováno prostřednictvím Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, které přispěly především ke zkvalitnění výuky místních škol. Z celkového počtu projektů bylo 17 % projektů uskutečněno v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost, jež vedly zejména ke zlepšení pracovních schopností pracovníků veřejné správy, ale i pracovníků firem či neziskových organizací. Ostatní projekty byly na území města realizovány prostřednictvím OPŽP, ROP Střední Morava či Operačního programu Podnikání a inovace.

Obec Zděchov

V obci Zděchov bylo realizováno v minulém programovacím 2007–2013 sedm projektů, které přispěly k rozvoji venkova, ale i k rozvoji cestovního ruchu. Významným projektem pro tuto obec byl projekt s názvem „*Modernizace koupaliště se sportovním zázemím v obci Zděchov*“, který svou realizací vedl ke zkvalitnění služeb cestovního ruchu v obci a zároveň k návštěvnosti obce a celého regionu. K rozvoji obce přispěly dva projekty „*Revitalizace centrální části obce Zděchov*“ a „*Fara Zděchov – společenské a zájmové centrum pro všechny*“, díky kterým došlo ke zlepšení kvality života v obci a k jejímu celkovému zatraktivnění. I v obci Zděchov byl realizován projekt v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko, který nese název „*Nordic Walking s naučnou stezkou aneb Valaši sa vracajú k čaganom*“. Tento projekt přispěl k rozvoji cestovního ruchu prostřednictvím vybudování infrastruktury pro provozování nové formy turistické aktivity a zároveň prohloubení mezinárodní spolupráce. Následující tabulka 4.19 obsahuje přehled projektů dle odvětví.

Tab. 4.19: Zaměření projektů dle odvětví v obci Zděchov

Odvětví		Celkový počet projektů	Rozpočet celkem (v Kč)	Rozpočet celkem (v EUR)
1.	Cestovní ruch	2	20.508.275,00	21.102,50
2.	Sociální infrastruktura	2	11.798.207,00	-
3.	Správa	2	533.927,00	-
4.	Vzdělání	1	384.750,00	-
Celkem		7	33.225.159,00	21.102,50

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5 Zhodnocení projektů obcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

V obcích a městech Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko bylo během minulých programovacích období, tedy let 2004–2013, celkem uskutečněno 89 projektů, jejichž podrobnější přehled obsahují přílohy číslo 11 a 12.

V rámci Operačního programu Životní prostředí bylo v tomto Mikroregionu realizováno z celkového počtu 31 projektů, které především přispěly k úspoře energie u budov nepodnikatelské sféry, a to zlepšením tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí těchto budov prostřednictvím zateplení obvodových plášťů nebo výměnou či rekonstrukcí otvorových výplní. Devatenáct projektů bylo uskutečněno v rámci operačních programů přeshraniční spolupráce mezi ČR a SR. Nejčastěji tyto projekty přispěly k rozvoji cestovního ruchu v těchto příhraničních oblastech, k vytvoření integrovaného záchranného systému nebo k podpoře kultury, tradic a zvyků jednotlivých regionů. Obdobně jako v obcích Mikroregionu Hornolidečko byly téměř ve všech obcích Hornovsacka realizovány projekty prostřednictvím IOP, proto nebyly výše v textu podrobněji popisovány. Tyto projekty přispěly k vytvoření kontaktních míst CzechPOINT a ke zpracování územního plánu pro danou obec. V devíti obcích kromě obce Bystřička byl uskutečněn projekt, který spadal pod Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost. Realizace těchto projektů podpořilo zlepšení výuky na místních základních školách pomocí metodického vzdělávání pracovníků, tvorbou a následným používáním nových metodických pomůcek a učebních materiálů.

Rozpočet na všechny realizované projekty v obcích Hornovsacka kromě přeshraničních projektů činil 432.661.243,98 Kč, přičemž ze strukturálních fondů EU a Kohezního fondu byly tyto projekty spolufinancovány ve výši 292.271.045,82 Kč. Rozpočet přeshraničních projektů, které byly uskutečněné v letech 2004–2006, dosáhl částky 11.468.200,00 Kč. Celkový rozpočet projektů realizovaných v rámci OP přeshraniční spolupráce v minulém programovacím období činil 3.566.186,42 EUR, přičemž byly tyto projekty spolufinancovány z finančních zdrojů EU ve výši 3.033.599,89 EUR. Z celkového počtu projektů bylo 55 % projektů spolufinancováno z ERDF, 35 % projektů z CF a 10 % z ESF.

Při členění projektů dle jednotlivých odvětví bylo z celkového počtu 35 % projektů uskutečněno za účelem podpory ochrany životního prostředí, 18 % projektů přispělo ke zlepšení plnění funkcí veřejné správy, 17 % projektů vedlo k podpoře vzdělávání na místních základních školách, 16 % projektů přispělo k rozvoji cestovního ruchu, 6 % projektů

podpořilo zlepšení sociální infrastruktury a integrovaného záchranného systému a 2 % projektů vedla ke zlepšení dopravy a dopravní obslužnosti, což je možno vidět v tabulkách 4.11 až 4.19.

V novém programovacím období by mohlo být v obcích a městech Mikroregionu realizováno více projektů, které by přispěly k vytvoření nových pracovních míst v tomto mikroregionu a vedly ke snížení nezaměstnanosti.

4.6 Absorpční kapacita obcí Mikroregionu Hornolidečsko a Valašsko-Horní Vsacko

Absorpční kapacita (dále AK) vyjadřuje míru schopnosti státu, krajů či obcí využít prostředky poskytované ze strukturálních fondů EU a Kohezního fondu. V následující podkapitole je zpracována případová studie na absorpční kapacitu obcí Mikroregionů Hornolidečsko a Valašsko-Horní Vsacko, která vychází z podílu příjmů z dotací Evropské unie k příjmům rozpočtů obcí. Výpočet je proveden za období let 2008–2013, tedy téměř za celé minulé programovací období. Rok 2007 není do výpočtu zahrnut, a to z důvodu, že v tomto roce nebyla zahájena realizace žádného projektu, což je zřejmé z grafu 4.1 a 4.2. Dále není do výpočtu zařazena ani výše spolufinancování ze zdrojů EU přeshraničních projektů.

Následný propočet absorpční kapacity vychází z článku „*Co je to absorpční kapacita?*“ (Pehe, 2006), avšak pro účel diplomové práce je využitý zjednodušený výpočet, a to podíl příjmů z dotací Evropské unie k příjmům rozpočtů obcí. Pro výpočet absorpční kapacity byly použity údaje z internetových stránek (Rozpočet obce, 2014), kde je možno vyhledat vývoj rozpočtů v jednotlivých městech a obcích České republiky.

4.6.1 Absorpční kapacita obcí Mikroregionu Hornolidečsko

Z tabulky 4.20 je zřejmé, že v letech 2008, 2011 a 2013, kdy bylo realizováno nejvíce projektů, jak lze vidět v grafu 4.1, se podíl příjmů z dotací Evropské unie k příjmům rozpočtů obcí pohyboval v rozmezí 6 % až 15 %. Avšak v roce 2009 byla zahájena realizace pouze u pěti projektů, ale jednalo se o finančně velmi nákladné projekty. Tyto projekty uskutečněné v rámci ROP Střední Morava a byly spolufinancovány ve výši 68.974.910,00 Kč a míra spolufinancování dosáhla u těchto projektů hodnoty 32 % příjmů rozpočtů jednotlivých obcí Hornovsacka.

Tab. 4.20: Absorpční kapacita obcí v Mikroregionu Hornolidečsko (tis. Kč)

2008			2009			2010		
Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK
198.386,96	29.458,72	15%	213.105,80	68.974,91	32%	245.455,90	4.016,88	2%
2011			2012			2013		
Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy Rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy Rozpočtů	Dotace EU	AK
208.358,96	12.286,99	6%	188.480,77	4.131,08	2%	215.652,08	48.444,79	22%

Zdroj: Vlastní zpracování

4.6.1 Absorpční kapacita obcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

V Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko se během let 2008–2013 pohyboval podíl příjmů z dotací Evropské unie k příjmům rozpočtů obcí v průměru kolem 15 %. Podobně jako v případě Hornolidečska dosáhl podíl nejvyšší hodnoty v roce 2009, ale i v roce 2010, tedy 36 %, což bylo opět zapříčiněno zahájením realizace finančně nejnákladnějších projektů, a to v rámci OPŽP a ROP Střední Morava. V roce 2013, kdy bylo v obcích realizováno nejvíce projektů, dosáhl podíl spolufinancování z EU pouhých 8 %, což lze vidět v tabulce 4.21.

Tab. 4.21: Absorpční kapacita obcí v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko (tis. Kč)

2008			2009			2010		
Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK
278.834,41	5.725,03	2%	314.259.790	114.243.527	36%	314.073,57	113.195,15	36%
2011			2012			2013		
Příjmy rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy Rozpočtů	Dotace EU	AK	Příjmy Rozpočtů	Dotace EU	AK
363.021,40	24.070,17	7%	261.167,79	5.261,13	2%	325.965,97	26.751,16	8%

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulek 4.20 a 4.21 je zřejmé, že hodnota AK v letech 2008–2013 dosáhla v průměru 13 % v Mikroregionu Hornolidečsko a 15 % v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko. Z výše uvedeného také vyplývá, že hodnota AK není tolik závislá na tom, kolik je v dané obci realizovaných projektů, ale na tom, jak jsou tyto projekty finančně nákladné.

5 ZÁVĚR

V posledních letech v České republice, ale i v Evropské unii, neustále roste zájem o problematiku regionálního rozvoje. Nedílnou součástí fungování rozvoje regionů je spolupráce. Nejčastěji se jedná o meziobecní spolupráci ve formě sdružení obcí do takzvaných mikroregionů. Mikroregionální forma spolupráce napomáhá získat dotace, jež by na jedné straně samostatným obcím nebyly poskytnuty a na straně druhé umožňuje rozvoj například cestovního ruchu, tedy odvětví, které je pro daný mikroregion charakteristické a nelze je rozvíjet pouze v jedné obci.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení rozvoje vybraných částí Mikroregionu Vsetínsko, tedy Mikroregionu Hornolidečsko a Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko, prostřednictvím vyhodnocení realizovaných projektů a plnění strategických cílů.

Poznatky shrnuté v druhé kapitole (vycházející ze studia obecných a částečně i teoretických východisek řešeného tématu) potvrdily, že nejen odborná literatura se obecně, metodicky a z hlediska provádění věnuje regionálnímu rozvoji na nejnižší hierarchické úrovni, tzn. mikroregionů, ale také, že jsou na spolupráci na mikroregionální úrovni vyčleněny značné finanční prostředky k podpoře a naplňují se tak i zde zejména principy subsidiarity, adicionality a programování. Podrobněji byla popsána regionální politika, a to jak na národní úrovni, tak i na úrovni nadnárodní, tedy regionální politika Evropské unie. Následně jsem se v kapitole zabývala podstatou a účelem mikroregionů v České republice, jelikož jejich počet se v posledních letech převážně zvyšoval, a tvorbou strategických rozvojových dokumentů určených pro mikroregiony.

Následující kapitola obsahovala charakteristiku vybraných mikroregionů Vsetínska, konkrétně Mikroregionu Hornolidečsko a Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko. Pro analýzu jsem zvolila základní ukazatele, které jsou nejčastěji používány v analýzách strategických rozvojových dokumentů. Hlavním cílem této kapitoly však bylo zhodnocení plnění strategických dokumentů obou mikroregionů. Ve zhodnocení jsem vycházela ze zjištění dat a údajů uvedených v analýze mikroregionů, a to i za oblast cestovního ruchu. Plnění prioritních os strategických dokumentů obou mikroregionů lze hodnotit kladně v oblasti životního prostředí, protože došlo ke zlepšení odkanalizování a čištění odpadních vod. Pozitivně je možno hodnotit i rozvoj cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko, avšak Mikroregion Hornolidečsko by měl klást na rozvoj cestovního ruchu v následujících letech větší důraz, a to především na zvýšení kapacity a modernizaci

ubytovacích zařízení. Negativně lze také hodnotit ekonomický rozvoj v obou mikroregionech, a to zejména v oblasti nezaměstnanosti, protože míra registrované nezaměstnanosti dosáhla v roce 2011 v Mikroregionu Hornolidečsko výše 11,61 % a v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko hodnoty 12,46 %. Míra registrované nezaměstnanosti byla tedy v obou mikroregionech poměrně vyšší než průměr Zlínského kraje i celé České republiky.

Poslední kapitola byla zaměřena na roli obcí v rozvoji vybraných mikroregionů. Rozvoj byl posuzován na základě realizovaných projektů v obcích a městech mikroregionů v minulých programovacích obdobích, tedy v letech 2004–2013, jež byly spolufinancovány ze strukturálních fondů Evropské unie a Kohezního fondu. V obou mikroregionech bylo celkem realizováno 160 projektů. Jednotlivé projekty jsem roztřídila dle oblastí, na které byly zaměřeny, z čehož vyplynulo, že nejvíce projektů bylo v mikroregionech realizováno za účelem podpory ochrany životního prostředí a plnění funkcí veřejné správy. K ochraně životního prostředí z celkového počtu přispělo 33 % projektů a jednalo se především o projekty, které byly zaměřeny na realizaci úspor energie a využití odpadního tepla, a to u budov nepodnikatelské sféry. Z celkového počtu bylo 24 % projektů zaměřeno na vypracování nového územního plánu a vybudování místních pracovišť CzechPOINT, které přispěly ke zkvalitnění plnění funkcí veřejné správy. Do této kapitoly jsem zařadila i výpočet absorpční kapacity obcí obou mikroregionů, jenž vycházel z podílu příjmů z dotací Evropské unie k příjmům rozpočtu obcí, a to dle roku zahájení realizace projektu. V Mikroregionu Hornolidečsko se absorpční kapacita během let 2008–2013 pohybovala v průměru kolem 13 % a v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko se hodnota absorpční kapacity v průměru pohybovala ve sledovaném období kolem 15 %.

Na základě zjištěných skutečností z této práce doporučuji, aby jednotlivé obce mikroregionů směřovaly svůj vývoj do oblastí ekonomického rozvoje a trvale udržitelného rozvoje venkova, které sice jsou ve strategických prioritách obsaženy, avšak realizované projekty nenaplnily plně záměr těchto prioritních oblastí, a to v zájmu spokojenosti obyvatelstva těchto mikroregionů. Pokud by došlo k naplnění těchto prioritních oblastí, mohlo by to vést ke zvýšení počtu obyvatelů v produktivním věku v těchto mikroregionech, zejména v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko, v němž počet obyvatel v posledních letech výrazně klesal, kteří by se mohli zabývat zpracováváním nových projektů, jež by přispěly k rozvoji těchto regionů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knížní zdroje

BAJER, Petr a Jiří MATYÁŠ. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. Brno: EUROSPOLEČNOSTI a.s., 2009. s. 122. ISBN 978-80-254-4017-9.

BUČEK, Milan a kol. *Regionálna ekonómia a politika*. Bratislava: Iura Edition, spol. s.r.o., 2010. s. 269. ISBN 978-80-8078-362-4.

JÁČ, Ivan a kol. *Jedinečnost obce v regionu*. Příbram: PBtisk, 2010, s. 203. ISBN 978-80-7431-038-6.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Zuzana KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ. *Region a regionální vědy (Vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2008. 77 s. ISBN 978-80-7408-009-8.

LABOUNOVÁ, Vladimíra a kol. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Praha: Ústav územního rozvoje, 2009. s. ISBN 978-80-87318-02-7.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: Fajnstudio/Nessa produciton, 2004. 145 s.

PÁPOL, Tomáš a kol. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.

SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.

ŠKRABAL, Ivo a kol. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 2006. s. 19. ISBN 80-86902-39-0.

WOKOUN, René a kol. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008, s. 475. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René a kol. *Základy regionálních a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Elektronické publikace

CZECHINVEST. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost* [online]. ©2006 [14. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *EK: SDĚLENÍ KOMISE Evropa 2020* [online]. EK ©2010 [4. 2. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF>

EVROPSKÁ UNIE. *Politika soudržnosti 2014–2020* [online]. ©2011 [4. 2. 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation2014_leaflet_cs.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Strategie regionálního rozvoje České republiky* [online]. MMR ©2006 [14. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020* [online]. MMR ©2013 [10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *MZ: LEADER – budoucnost venkova 2009* [online]. MZ ©2009 [14. 2. 2014]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSKÁ FAKULTA VŠE V PRAZE. *Teoretické a metodologické přístupy k významu regionální konkurenceschopnosti* [online]. ©2010 [10. 4. 2014]. Dostupné z: http://kreg.vse.cz/wpcontent/uploads/2011/04/REG904_reg.konkurencechopnost.pdf

Usnesení vlády ČR ze dne 28. listopadu 2012 č. 867 k přípravě programů spolufinancovaných z fondů Společného strategického rámce pro programové období let 2014 až 2020 v podmínkách České republiky. Dostupný také z: [https://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/A9396B86098ACA1FC1257ACD003EC9A4/\\$FILE/867%20uv121128.0867.pdf](https://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/A9396B86098ACA1FC1257ACD003EC9A4/$FILE/867%20uv121128.0867.pdf)

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecních zřízeních). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajských zřízeních). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 137 ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 47, s. 1650-1720. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=137/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 132 ze dne 13. dubna 2000 o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 39, s. 1835-1864. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=132/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 248 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3549-3554. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=248/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 513 ze dne 5. listopadu 1991 obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 98, s. 2474-2564. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=513/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Internetové stránky

eAGRI. *LEADER ČR* [online]. ©2013a [11. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>

eAGRI. *Místní akční skupiny* [online]. ©2013b [12. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Číselník okresů (OKRES_LAU)* [online]. ČSÚ ©2012 [10. 4 . 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/ciselnik_okresu_lau1_nuts_2008

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Turistické regiony a oblasti* [online]. ČSÚ ©2009 [10. 4 . 2014]. Dostupné z: <http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/0207005>

EVROPSKÁ KOMISE. EK: *Cíl "Evropská územní spolupráce"* [online]. EK ©2012a [15. 2. 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/european_territorial_co-operation_objective_cs.cfm

EVROPSKÁ KOMISE. EK: *Cíl "Konvergence"* [online]. EK ©2012b [15. 2 . 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/convergence_objective_cs.cfm

EVROPSKÁ KOMISE. EK: *Cíl "Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost"* [online]. EK ©2012c [15. 2 . 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/regional_competitiveness_and_employment_objective_cs.cfm

EVROPSKÁ KOMISE. *EK: Nový evropský fond pro námořní a rybářskou politiku EU* [online]. EK ©2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1495_cs.htm

FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Evropská územní spolupráce* [online]. ©2012a [11. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/59152886-c941-40c6-b290-ba1a36cd1733/Evropska-uzemni-spoluprace>

HORÁKOVÁ, Lenka. *Hodnocení socioekonomické vyspělosti regionů*. Brno, 2013. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra regionální ekonomie a správy.

MIKROREGION HVOZDNICE. *Stanovy mikroregionu* [online]. ©2003 [5. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://www.mikroregionhvozdnice.cz/uredni-deska/stanovy-mikroregionu-hvozdnice-1.html>

MIKROREGION STŘEDNÍ HANÁ. *Stanovy mikroregionu* [online]. ©2014 [5. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://www.strednihana.cz/index.php?nid=2947&lid=CS&oid=328112>

MIKROREGION VELKOMEZÍŘSKO – BÍTEŠSKO. *Stanovy mikroregionu* [online]. ©2006 [5. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://www.mikroregionvmb.cz/portal/mikroregion/stanovy-mikroregionu.html>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Fondy pro zemědělce a rybáře* [online]. MMR ©2014a [2. 4. 2014]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Programy 2007–2013* [online]. MRR ©2014b [11. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

PEHE, Jiří. *Co je to absorpční kapacita?* [online]. ©2006 [30. 09. 2013]. Dostupné z: <http://www.pehe.cz/Members/redaktor/co-je-to-absorpcni-kapacita>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *RIS: Projekty EU* [online]. ©2014 [23. 3 . 2014]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu>

ROZPOČET OBCE. *Obce ČR* [online]. ©2014 [03. 04. 2014]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci>

ÚSTAV ÚZEMNÉHO ROZVOJE. *MONITORING MIKROREGIONŮ a jejich rozvojových dokumentů* [online]. ©2013 [3. 2 . 2014]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=1923>

SEZNAM ZKRATEK

AK	Absorpční kapacita
AP	Akční plán
CF	Cohesion Fund Fond soudržnosti
CR	Cestovní ruch
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČŘB	Čistá řeka Bečva
EAGF	European Agricultural Guarantee Fund Evropský zemědělský záruční fond
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF	European Fisheries Fund Evropský rybářský fond
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	European Union Evropská unie
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance Finanční nástroj pro podporu rybolovu
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession Nástroj předvstupních strukturálních politik

INTERREG	Interrregional Integration Programme Program přeshraniční spolupráce mezi regiony
IOP	Integrovaný operační program
IZS	Integrovaný záchranný systém
LEADER	Liaison entre les actions economic rural Propojování akcí hospodářského rozvoje venkova
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
MAS	Místní akční skupiny
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MV	Ministerstvo vnitra
NUTS	Nomenclature des unités territoriales pour les statistique Systematika územních jednotek pro statistiku
OP	Operační program
OP PS ČR-SR	Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika - Slovensko
OP VpK	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
Phare	Poland and Hungary: Action for the restructuring of the economy Polsko a Maďarsko: pomoc hospodářské restrukturalizaci
RP	Regionální politika
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
ŘS	Řídící skupina
SAPARD	Special Action Programme for Pre-Accession Aid for Agriculture and Rural Development Speciální akční program pro předvstupní pomoc v oblasti zemědělství a rozvoje venkova
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
SR	Slovenská republika
SROP	Společný regionální operační program
SRD	Strategický rozvojový dokument
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, ohrožení a příležitostí
ÚPD	Územně plánovací dokumentace

Seznam tabulek, obrázků a grafů

- Tab. 2.1: Zapojení obcí do mikroregionů v letech 2003–2012
- Tab. 3.1: Věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2012
- Tab. 3.2: Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo v Mikroregionu Hornolidečsko k 26. 3. 2011 (počet osob)
- Tab. 3.3: Věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2012
- Tab. 3.4: Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko k 26. 3. 2011 (počet osob)
- Tab. 4.1: Zaměření projektů dle odvětví v obci Francova Lhota
- Tab. 4.2: Zaměření projektů dle odvětví v obci Horní Lideč
- Tab. 4.3: Zaměření projektů dle odvětví v obci Lačnov
- Tab. 4.4: Zaměření projektů dle odvětví v obci Leskovec
- Tab. 4.5: Zaměření projektů dle odvětví v obci Lidečko
- Tab. 4.6: Zaměření projektů dle odvětví v obci Lužná
- Tab. 4.7: Zaměření projektů dle odvětví v obci Pozděchov
- Tab. 4.8: Zaměření projektů dle odvětví v obci Střelná
- Tab. 4.9: Zaměření projektů dle odvětví v obci Študlov
- Tab. 4.10: Zaměření projektů dle odvětví v obci Valašská Polanka
- Tab. 4.11: Zaměření projektů dle odvětví v obci Bystřička
- Tab. 4.12: Zaměření projektů dle odvětví v obci Halenkov
- Tab. 4.13: Zaměření projektů dle odvětví v obci Hovězí
- Tab. 4.14: Zaměření projektů dle odvětví v obci Huslenky
- Tab. 4.15: Zaměření projektů dle odvětví v obci Janová
- Tab. 4.16: Zaměření projektů dle odvětví ve městě Karolinka
- Tab. 4.17: Zaměření projektů dle odvětví ve městyse Nový Hrozenkov
- Tab. 4.18: Zaměření projektů dle odvětví v obci Velké Karlovice
- Tab. 4.19: Zaměření projektů dle odvětví v obci Zděchov
- Tab. 4.20: Absorpční kapacita obcí v Mikroregionu Hornolidečsko (tis. Kč)
- Tab. 4.21: Absorpční kapacita obcí v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko (tis. Kč)
-
- Obr. 2.1: Dvojí chápání regionálního rozvoje a regionální politiky
- Obr. 3.1: Mapa krajů České republiky
- Obr. 3.2: Mapa Mikroregionu Vsetínsko
- Obr. 3.3: Mapa okresů Zlínského kraje
- Obr. 3.4: Mapa Mikroregionu Hornolidečsko
- Obr. 3.5: Mapa okresů Zlínského kraje
- Obr. 3.6: Mapa SO Valašsko-Horní Vsacko
-
- Graf 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Mikroregionu Vsetínsko v letech 2002–2012
- Graf 3.2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002–2012
- Graf 3.3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002–2012
- Graf 4.1: Vývoj realizací projektů v Mikroregionu Hornolidečsko
- Graf 4.2: Vývoj realizací projektů v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25.4.2014.....

Veronika Muchová
.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Přehled operačních programů ČR v letech 2007–2013**
- Příloha č. 2: Přehled operačních programů ČR v letech 2014–2020**
- Příloha č. 3: Architektura regionální politiky EU**
- Příloha č. 4: Pořízení strategického rozvojového dokumentu mikroregionu**
- Příloha č. 5: Účastníci zpracování SRD mikroregionu**
- Příloha č. 6: Obsah strategického rozvojového dokumentu mikroregionu**
- Příloha č. 7: Přehled kulturních akcí Mikroregionu Hornolidečsko v letech 2009 a 2014**
- Příloha č. 8: Přehled kulturních akcí Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko v letech 2009 a 2014**
- Příloha č. 9: Přehled projektů realizovaných v Mikroregionu Hornolidečsko v letech 2004–2013**
- Příloha č. 10: Přehled projektů přeshraniční spolupráce realizovaných v Mikroregionu Hornolidečsko v letech 2004–2013**
- Příloha č. 11: Přehled projektů realizovaných v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko v letech 2004–2013**
- Příloha č. 12: Přehled projektů přeshraniční spolupráce realizovaných v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko v letech 2004–2013**